

Alentir el present

Una reacció a l'acceleració de la societat del consum des de la pràctica artística

Lua Fortea Celdran

NIUB 20455901

Treball final de grau

Tutoritzat per Gemma Farran

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Belles Arts

Grau en Belles Arts

Departament de Comportaments Escultòrics

Al la meva família per enriquir la meva criança i deixar que m'embruti.
A la Carlota Polo per ensenyar-me la importància de fer-nos preguntes quan creem.
A les meves amigues i companyes per acompanyar-me en el procés.
A la meva tutora Gemma Farran per la paciència i saber-me guiar.

A la meva mare que agraeix i demana disculpes a la maduixera quan recull el fruit,
i per ella, a qui li desitjo prendre's la vida amb tranquil·litat.

“Soy adicto a la velocidad,
por lo que este libro es también un viaje personal”
(Carl Honoré, Elogio a la Lentitud, 2006)

RESUM

Com a resposta a l'acceleració present de la societat del consum, neix en mi la necessitat de voler alentir-la.

Per fer-ho reviso el meu passat i exploro el meu entorn actual, buscant mètodes que em permetin generar art des de l'essència de la materialitat, i alhora recuperar els ritmes pautats necessaris per a cada procés.

De tot el conjunt sorgeixen possibilitats interessants d'explorar; així com el valor que donem als objectes; el rastre que deixen aquests, l'instint de construcció dels infants o la producció manual de les toves de sorra, argila i palla.

Paraules clau: desacceleració, objectes trobats, treball conscient, matèria, art povera, societat del consum

ABSTRACT

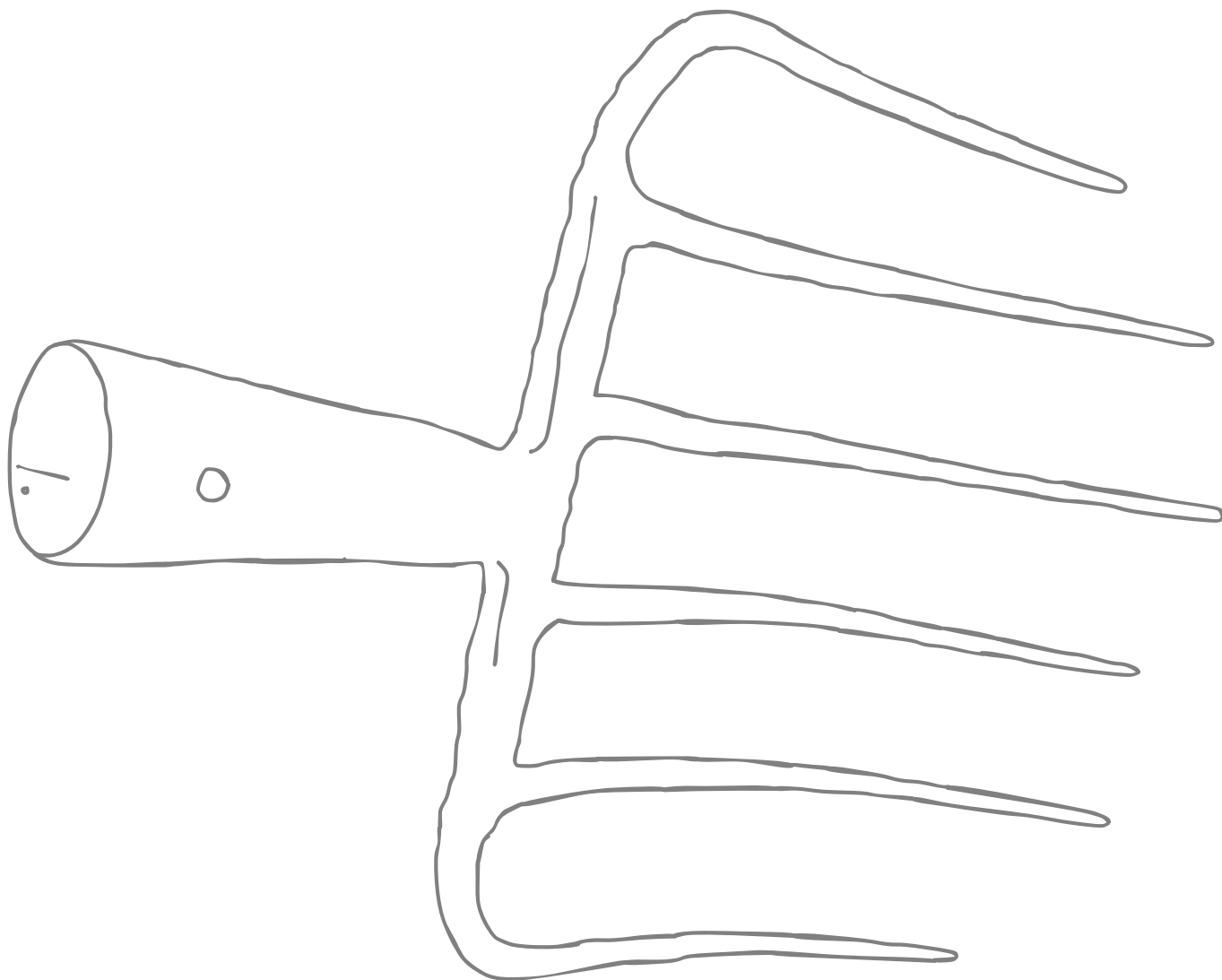
In response to the current acceleration of the consumer society, I feel the need to want to slow it down.

To do this, I review my past and explore my current environment, looking for methods that allow me to generate art from the essence of materiality, while recovering the rhythms required for each process.

There are interesting possibilities to explore; as well as the value we give to the objects, the traces they leave, the constructive instinct of children or the manual production of adobe from soil, clay and straw.

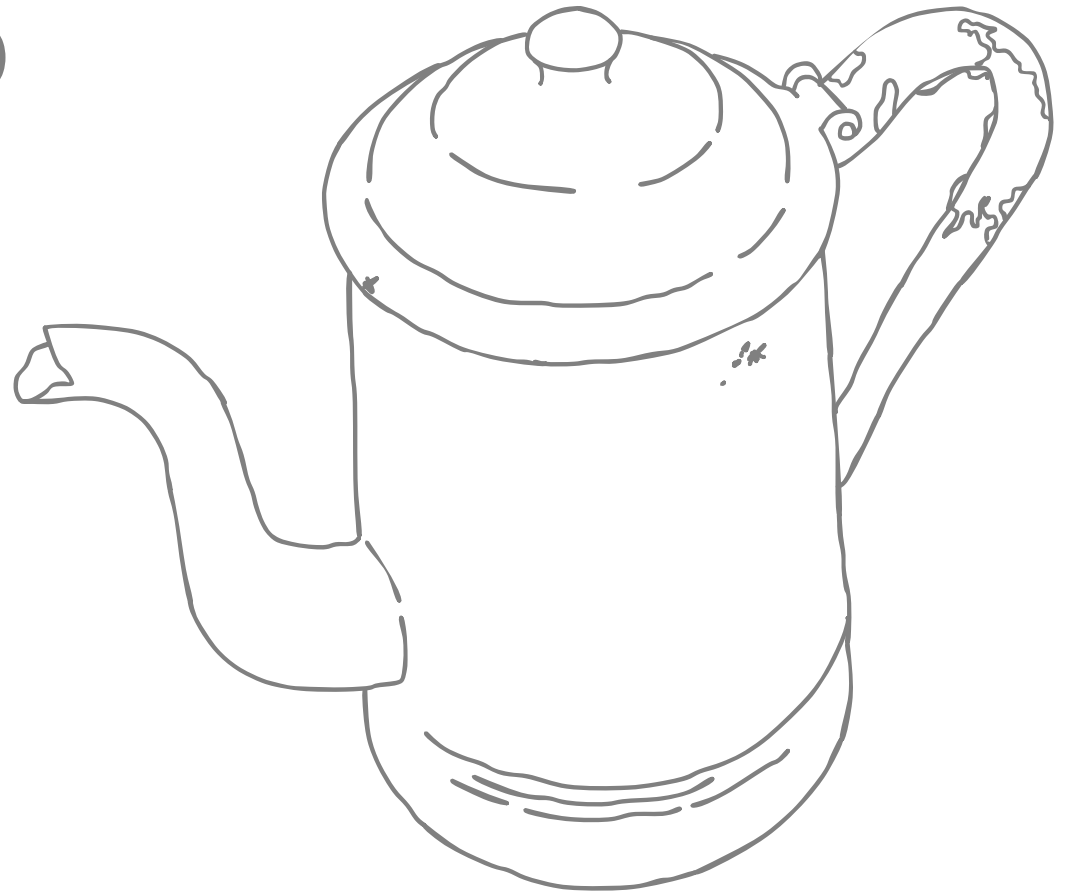
Keywords: deceleration, found objects, conscious work, matter, povera art, consumer society

INDEX

Introducció	8
Què vull aconseguir?	10
Metodologia	12
Referents artístics	14
Josep Pujiula i Vila (El Tarzan d'Argelaguer o Garrell)	15
Pere Noguera	17
June Crespo	20
Lúa Coderch	23
Patricia Dauder	25
Marc contextual	27
La percepció descompensada del temps en la societat del consum	28
Marc teòric	34
Filosofia <i>Slow</i>	36
El procés de creació de l'artesa com a model a seguir del treball lent i pausat	38
L'acció d'amassar	40
La memòria com a refugi del present	42
Procés artístic	44
1a part: Objectes recuperats	46
2a part: Construcció/Producció	53
Argila, sorra i palla, l'argamassa que dona forma a la memòria	76
El que es presenta	78
Conclusions	84
Bibliografia	88
Annex de referències de les imatges	91
Índex d'imatges	93

INTRODUCCIÓ

Per plantejar aquest projecte parteixo de la urgència de desacceleració que em sembla que hauríem de començar a rumiar com a societat. “Nos ha entrado una prisa generalizada, no podemos situarnos en el tiempo real de las cosas porque tenemos que hacer cosas todo el rato.” No haurem acabat una activitat i ja voldrem/haurem de començar un altre.

Ens estem acostumant a saltar-nos els temps de les coses; després d’una llarga jornada d’estudis o feina, encara volem tenir una estona per llegir, passejar, sortir a prendre alguna cosa, o aprendre a fer allò que teníem pendent. Quan ens hi trobem ens adonem que tenim molts més deures a més de la jornada laboral o estudiantil, i que amb prou feina aconseguirem una horeta lliure al dia. Els processos són molt més lents del que ens imaginem i del que pretenem actualment. Hi ha una dita que diu “No dejes para mañana lo que puedas hacer hoy”. Per això, a vegades també sacrifiquem aquesta horeta lliure per preparar el sofregit del dinar de l’endemà, per tenir-lo ja fet i disposar de més temps al dia següent, que segurament ocuparem amb una altra activitat.

És per això que proposo mitjançant la pràctica escultòrica alentir els processos de creació i permetre’m reconnectar amb les percepcions més coherents del temps, a través de la matèria. Fer un “a poc a poc i bona lletra” com déu mana. D’aquesta voluntat neix inevitablement la necessitat de treballar conceptes que relaciono amb les vacances de la meua infància, període on estava més arrelada a la natura i als seus ritmes, on tot s’alentia i on feia anar la imaginació.

Per començar, analitzo el panorama actual de la societat del consum: la desvinculació amb els objectes em porta a voler recuperar uns d’antics que sé que tenim al soterrani. Pertanyien a la família i fa anys que els tenim oblidats, gairebé tots són eines per facilitar el treball manual que ara ha estat substituït per màquines. Em centro a netejar-los, i afloren possibilitats artístiques, quin rastre deixen? Em proposo reivindicar els anys d’oblit als quals han estat sotmesos, ho faig de diferents maneres: donant protagonisme a la brutícia, activant tantes eines com puc, i fent una restauració simbòlica a les que estan inhabilitades.

Observo la relació entre aquests objectes i les vacances: cases antigues, la família, pobles rurals, boscos, murs de pedra apilada, les empastifades al pati, els meus germans i cosins, les cabanes, etc.

No se m’acut millor manera, per connectar amb la matèria i amb la nena que vaig ser, que empastifant-me. Quan ho feia sempre resultava un joc de construcció, així que ara també vull que ho sigui. Explorant les possibilitats acabo fent toves amb la barreja d’argila, sorra i palla, ja coneguda al món de la construcció.

¹ Leonides Martin a classe de polítiques artístiques.

QUÈ VULL ACONSEGUIR?

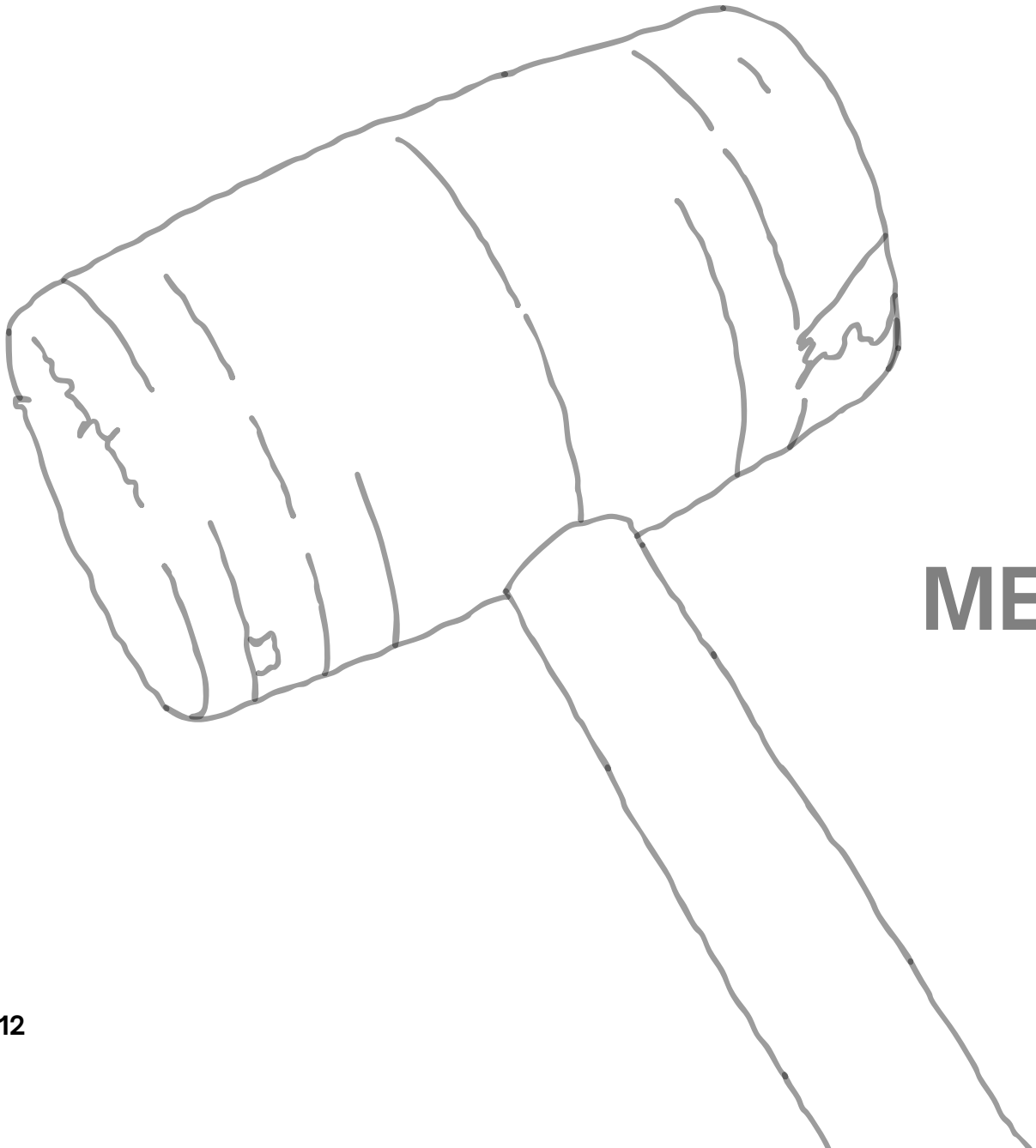

El meu objectiu és realitzar una intervenció escultòrica que respongui a l'acceleració que està patint la societat consumista. Ho faig a través de la selecció de diferents resultats que afloren d'un procés aproximatiu i experimental on intento no només evitar, sinó allunyar-me d'aquesta societat danyada. Aquests resultats són totalment personals, la meua manera de fer, "sin prisa pero sin pausa", m'ha portat pel camí que els ha fet emergir, així i tot, sota la mirada d'altres es pot percebre proper.

Potser us esteu preguntant com ho faig per evitar i allunyar-me de la societat danyada, si tot en forma part. Doncs de diferents maneres, per exemple: aproximant-me a la natura puc reconnectar amb la temporalitat natural de les coses; i habitant la memòria i els records desconnecto per moments de l'actualitat i em converteixo en el que havia sigut: una nena a qui li agradava explorar. Desconnectar per connectar. El que vull és buscar una solució per crear de manera més sostenible i en concordança amb els ritmes naturals, i cercar recursos de proximitat a través del coneixement de la teua xarxa de coneguts.

Vull sentir el present i la seva essència, desaccelerant els ritmes que porto sense arribar a aturar-me, reaccionant de manera activa, i sent conscient del que estic fent en tot moment.

- Plantejar que l'única manera de contrarestar aquesta societat accelerada és tornar a respectar els ritmes més coherents amb la nostra naturalesa, i què és una decisió que ha de sortir de l'individu.
- Aprendre a prioritzar la qualitat abans que la quantitat. Valorar els treballs lents i ben fets.
- Retrobar materials, objectes, persones i llocs dels qual ens hem desvinculat, però mai hem deixat de tenir a prop, i revisar el valor que els hi donem. Aprendre a restablir les relacions perdudes amb els materials, els objectes, les persones i els llocs, abans d'oblidar-nos i substituir-les.

METODOLOGÍA

El mètode de treball tirat parteix de l'observació activa de l'entorn més proper: la casa, la família, el municipi, i l'experiència pròpia. Des d'aquest punt de partida i sense perdre de vista la voluntat d'alentir el present es va desplegant el procés de creació.

L'enfocament metodològic d'aquest projecte artístic es caracteritza per una exploració sense restriccions, que s'obre camí amb l'experimentació intuïtiva i la interacció directa amb l'entorn. Posant atenció al que m'interessa, i impulsada pels dubtes que em genera, em qüestiono preguntes envers les persones, els materials, els llocs i els objectes que m'envolten. Com em relaciono amb ells? Com es relacionaria una altra persona? Per què aquests objectes? Com dibuixen? Quin rastre deixen o com es mouen? Com seria una extensió dels mateixos? Quina matèria m'ajudaria a parlar de memòria?

Aquest enfocament es fonamenta en la premissa de deixar-se portar pel procés creatiu, donant el temps que les coses necessiten permeto que les idees flueixin i evolucionin de manera orgànica.

Per tant, aquest projecte adopta una metodologia aproximativa, que segueix una estructura espontània, flexible i lenta, i s'acosta a l'objectiu d'estudi per sondeig. A través de la interacció directa amb l'entorn, la matèria i la memòria, busco descobrir noves possibilitats i obrir noves portes per enriquir els coneixements propis.

El resultat es convertirà en un espai d'intercanvi: on tot allò que he estat treballant em retornarà les respostes de les preguntes que m'he fet durant el procés. Serà un retorn als objectes, a la matèria i a la memòria.

REFERENCES ARTÍSTICS

**Josep Pujiula i Vila,
El Tarzan d'Argelaguer o Garrell
(1937-2016)**

El que va fer en Garrell és un cas d'Art Brut, ell no era artista, no s'ho considerava, així i tot, la seva creació va ser coneguda internacionalment. Ell construïa perquè no sabia fer un altra cosa, sense tenir gens interès més enllà de seguir treballant, era una acció repetitiva que feia de manera impulsiva. No sabia estar quiet i es passava hores donant forma al bosc. El mateix en un documental diu: "A mi si em pregunten per què ho faig, ben bé ben bé ben bé, encara no t'ho puc explicar" (Barceló, 2013, 11:32).

Imatge 1 · Josep Pujiula al bosc de “*les cabanes d'Argelaguer*”

Durant molts anys va anar aixecant cabanes de fusta, estructures i, passadissos de branques a un bosc d'Argelaguer. Buscava els recursos que tenia a prop, sortia a recol·lectar les branques flexibles per a fer túnels, desmuntava palets i a més de les fustes, reutilitzava els claus que en sortien. Ell gaudia fent-ho, i encara més quan la gent hi transitava.

Em sembla interessant el seu comportament instintiu de generar una cosa en relació amb un lloc i un material concrets, i el procés mecànic i repetitiu que seguia: al final, es passava el dia subjectant branques amb filferro o tallant llistons de fusta.

Les cabanes d'Argelaguer és un espai que ha anat agafant forma amb els anys, ell mateix diu: “Ho he fet tres vegades i totes tres molt gran. Mira, no ho sé, jo poc que tinc límits. Jo vaig fent, vaig fent, vaig fent, vaig fent” (Barceló, 2013, 18:49) Amb aquest ‘vaig fent’ va acabar generant un espai molt enriquidor per les famílies: els nens podien jugar i aprendre en contacte amb la natura, era l'espai idoni per imaginar i veure el món des d'un altre punt de vista.

M'interessa aquesta capacitat de desviar l'enfocament del món, i que ho aconsegueixi sense que sigui la seva intenció em fascina. En el fons, l'objectiu d'aquest treball és poder desviar l'enfocament de l'acceleració cap a un focus que ens permeti seguir el ritme natural.

Pere Noguera
(1941-actualitat)

Pere Noguera és un artista català que des dels seus inicis ha treballat amb fang. El que m'interessa de la seva obra és la manera de connectar els objectes i el temps a través de l'enfangada. Un procés que consisteix a submergir objectes de tota mena en el fang, treure'ls i observar com aquesta capa exterior s'esquerda a mesura que es va secant.

“El treball moltes vegades ve suggerit pel mitjà que fas servir. [...] Hi ha vegades que tens uns materials, sembla que vols fer una cosa, però tant els materials com l'eina, com el temps, o com la tinta que fas servir, o el fang, o la pintura, o el que sigui, et condiciona a treballar. Aquests condicionaments a mi sempre m'han resultat molt interessants, perquè respon, diguéssim, a una necessitat de la matèria, i jo miro d'adaptar-me.” (Juanpere , D., Peiró i Virgili, G., i Vila Rigat, M., 2022, 16:03).

El que diu Pere Noguera en aquesta frase concorda amb la meva manera de treballar. Com veig cada eina, com l'agafo, com la construeixo; quin material treballaré i de quina manera ho faré. Totes aquestes preguntes, les eines, els materials i com em posiciono davant seu, fa que el treball acabi sent d'una manera concreta. Qualsevol petit canvi, hauria conduït a un altre resultat.

Imatge 2 · Noguera, P. (1979). *Americana*. [Clay-covered jacket]

Un altre aspecte que m'inspira de la seva obra és la condició Povera. Aquests materials quotidians, banals, o residuals sovint van més carregats d'emoció i vivències que d'altres. A més, acostumen a ser els que l'artista té a l'abast, els de proximitat. I els vincles que puguin existir entre aquests també afectaran el desenvolupament de la pràctica.

Pere Noguera utilitza els mateixos elements per articular la seva obra que jo: els objectes, la matèria, la memòria i la percepció temporal.

El seu procés creatiu és intuïtiu, ens ho explica així: “Lo que és molt bo, és que tot això es va anar elaborant d’una manera quasi inconscient. Vull dir, a partir, diguéssim, de la feina i el treball un lloc em va portar cap a l’altre.” (Juanpere , D., Peiró i Virgili, G., i Vila Rigat, M., 2022, 15:16) Torna a ser el mateix ‘anar fent’ d’en Josep Pujiula, estirar el fil i anar seguint-lo, deixar-se portar.

June Crespo
(1982 - actualitat)

De l'obra de June Crespo m'interessa la relació que estableix entre la reproducció i el motlle, i com aquest últim acaba esdevenint part de la peça. Enfoca la producció artística com un procés meditatiu i de connexió amb el que està fent, es fa preguntes que la porten a provar coses. Busca les variacions sobre un mateix motiu, tempteja diferents formalitzacions i, espren les seves possibilitats. Els resultats acaben sent peces úniques que parteixen d'un mateix element.

Així, es fa valdre que tot i ser un procés metòdic i repetitiu, res és exacte, i els resultats poden tenir petites variacions que queden marcades pel procés. En la meua producció de maons, que explicaré detalladament més endavant, passa una mica el mateix: Tot i ser un procés pautat, l'acció humana deixarà la seva petjada. No soc una màquina i els càlculs a ull no deixen de ser aproximats. Tot i sortir del mateix motlle i ser premsada amb la mateixa eina, cada tova acaba sent diferent de l'anterior.

El comissari de la seva exposició Vascular al Guggenheim, Manuel Cirauqui, ens explica: “A partir de las investigaciones que ya estaba haciendo cuando iniciamos el proyecto, han ido emergiendo una serie de elementos que se han convertido en claves absolutas para entender la exposición.” (Museo Guggenheim Bilbao, 2024, 0:35)

Imatge 3 · Crespo, J. (2022). *Am I an object.* [Resina de polièster y fibra de vidrio y saco de dormir]

Així doncs donar temps a les creacions artístiques per ser enteses, processades, qüestionades i observades durant un període durador, afavoreix l'aparició de qüestions importants que podrien passar desapercebudes en no dedicar-li el temps de cocció necessari.

La meva manera d'explicar la part pràctica d'aquest projecte és similar a la que utilitza June Crespo en el diari del catàleg Vascular de la seva exposició. Fa apunts en forma de notes de coses que li passen al dia a dia durant el procés de creació d'una o més obres, ens comparteix el que pensa; les seves preocupacions, les preguntes que es fa, paral·lelismes que troba amb el món real o amb altres pràctiques artístiques, o simplement coses que necessita apuntar:

“Deseo de proceso. De trasiego. Vencer la inercia de buscar resultados inmediatos.

No resolver. Demorar la resolución.

Sensación de amasar la exposición. Es necesario también enredarme positivamente. Estar dentro/mezclada. Perder la sensación de control que da la vista desde fuera.” (Crespo, 2024, p.36)

Parla de canvis, de forçar-se a allargar les respostes, inclús d'amassar l'exposició, conceptes que tornen a tenir connexió amb la meva pràctica.

Lúa Coderch
(1982-actualitat)

La seva pràctica artística es caracteritza en molts casos per qüestionar-se i explorar la relació dels objectes amb el seu context, mostrant com els seus significats es construeixen i transformen a través de la interacció amb l'entorn.

En la sèrie Shelter de 2016, Lúa Coderch ens presenta el registre en forma de vídeos d'una acció duta a terme repetides vegades que consisteix a construir una estructura per sobreviure amb el que troba al voltant. L'artista planteja una situació hipotètica de desubicació en escenaris de paisatges molt diversos, on haurà de realitzar l'acció.

Abans de fer-ho es pregunta: que he de dur a la motxilla? Quan ja se situa viu tot un procés d'exploració de l'espai per decidir quin és el lloc òptim per quedar-se. Llavors, construeix el seu refugi.

La meua pràctica artística es desenvolupa de la mateixa manera: a partir d'una inquietud (l'acceleració de la societat del consum) i una reflexió (com puc desaccelerar?), em situo al meu entorn (l'exploro i l'analitzo), busco materials (objectes antics, terra i palla) i llavors realitzo l'acció (netejar, amassar, reconstruir) per obtenir uns resultats.

L'adaptació, l'obligació a improvisar i haver de fer-ho amb els recursos més pròxims em serveix d'inspiració. Igual que sentir-se vulnerable davant la natura, però saber que en el fons és l'única aliada per sobreviure en un cas de desorientació.

Imatge 4 · Coderch, L. (2015). Shelter. [Intervención en el espacio]

Patricia Dauder
(1973-actualitat)

El temps i la memòria són temes recurrents en l'obra de l'artista. A partir de l'observació i la percepció dels canvis en el món natural i físic, busca en els objectes i materials rastres del passat, per veure com afecten la nostra percepció del present. Ho fa sempre a través de la sensibilitat i la intuïció, o de processos que no necessàriament tinguin a veure amb un coneixement racional o cognitiu.

Imatge 5 · Dauder, P. *Pasaje*. (2019). [Pastel sobre tela]

En el text introductori de l'exposició *Uniform* al Artium Museoa la comissaria, Catalina Lozano, ens parla de tot un seguit d'accions que Patricia Dauder aplica sobre els materials que treballa. La majoria són accions que activa la mateixa naturalesa, i que per conseqüència són processos que necessiten un temps mínim per resultar en canvis notables.

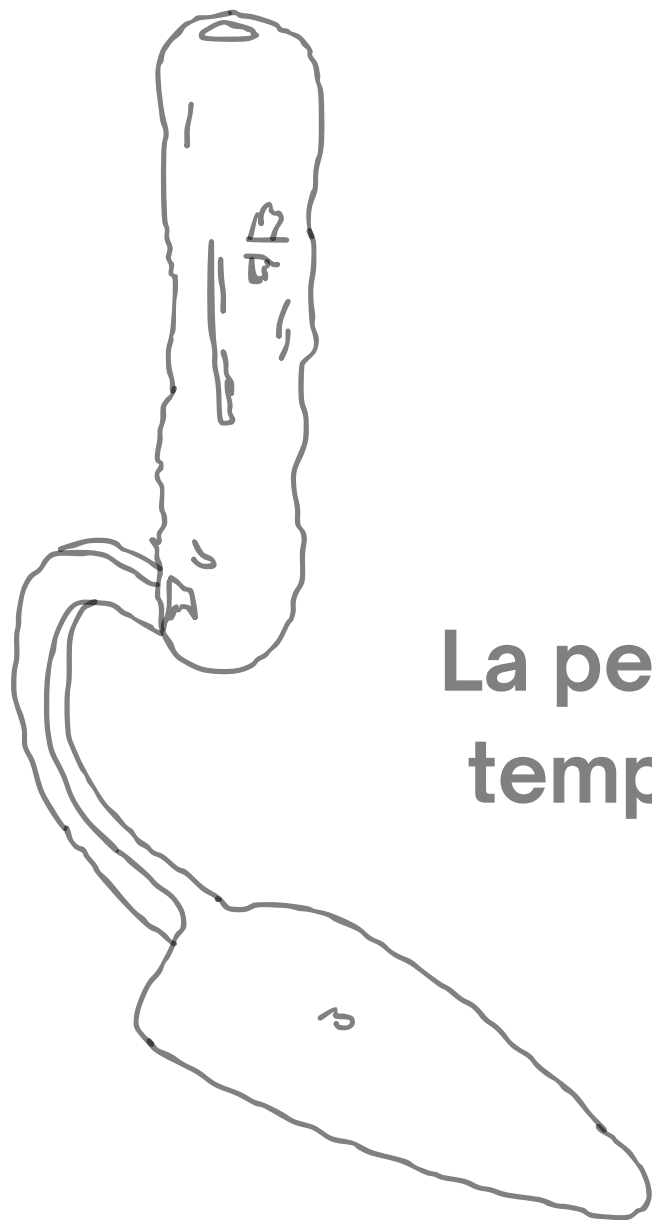
“En su práctica, son igualmente relevantes los protocolos que activa en la construcción de sus piezas: someterlas a temperaturas y condiciones de humedad variables, dejar que la luz incida sobre ellas, permitir procesos de oxidación que alteren sus superficies, (...) o mantenerlas enterradas durante periodos de tiempo concretos.” (Catalina Lozano, 2024)

Els seus dibuixos acostumen a semblar abstractes, però no per interès en això, més aviat és fruit d'intentar plasmar de manera etèria i poc representativa, records o percepcions de coses reals.

Ella mateixa parlant del funcionament dels artistes dins el mercat de l'art diu: “tot allò que estigui fet buscant simplement la tendència no és massa positiu, o buscant un rendiment ràpid, fàcil i l'entreteniment tampoc és positiu. I en aquest sentit tots som una mica culpables, el mercat de l'art també” (Els Temps de les Arts, 2020, 5:20) Aquesta sensibilitat i puresa a l'hora de treballar em fa pensar que està molt connectada amb el que crea, per això em sembla una referent molt enriquidora.

MARC CONTEXTUAL

La percepció descompensada del temps en la societat del consum

Tot i que la percepció del temps és una cosa totalment subjectiva, alguns teòrics han coincidit en el fet que **vivim en una societat accelerada** i han decidit escriure al respecte. En aquest apartat intento relacionar alguns aspectes que ressonen amb aquesta acceleració.

Per començar, penso que un exemple molt clar que demostra l'acceleració social que estem patint es veu reflectit en l'àmbit de les generacions familiars i la feina:

“De un ritmo de cambio **intergeneracional** en las sociedades pre-modernas (preindustriales) pasamos a un ritmo **generacional** en la <<modernidad clásica>> (sociedades industriales) para arribar a un ritmo **intra-generacional** en la modernidad tardía (sociedades postindustriales).” (Josetxo Beriain, 2008, p. 127)

Així doncs, abans el fill heretava la feina del seu pare, que temps enrere havia estat la del seu avi, i encara més enrere, possiblement, del seu besavi. Avui en dia, en canvi, les feines temporals són les més comunes entre la població. “Los empleos seguros en empresas seguras resultan solamente nostálgicas historias de viejos. No existen tampoco habilidades y experiencias que, una vez adquiridas, garanticen la obtención de un empleo, y en el caso de obtenerlo, éste no resulta ser duradero.” (Bauman, 2003, p. 172) Amb aquesta afirmació Zygmunt Bauman ens informa que ni tan sols els estudis i les pràctiques laborals són garantia de poder optar a un ofici digne i estable.

Em sembla curiós que davant d'aquest panorama laboral, els joves seguim formant-nos més que mai. Segons un estudi d'estadística realitzat al curs 2021-2022, “El alumnado matriculado en Formación Profesional supera por primera vez el millón, con 1.030.052 alumnos. (...) Estas cifras suponen un incremento en los cinco años previos de un 29,8% del alumnado en su conjunto, (...)” (Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes, s.d.) No aprofundiré en aquest tema perquè no és determinant pel projecte, però seria interessant tractar-ho en una altra ocasió.

Aquesta incertesa que inunda el meu futur laboral al qual estic a punt de llançar-me gairebé sense saber nedar, em porta a voler refugiar-me al meu passat.

La mateixa incertesa del que vindrà i del que haurem de deixar enrere és un dels motius pel qual no ens deixem a nosaltres mateixos generar vincles forts amb allò que ens envolta. Hem après que tot és temporal i que quan una cosa ha de deixar de formar part del teu entorn, és més fàcil desprendre't d'ella quan no has creat cap vincle que t'hi lligui. Altra vegada Bauman ens fa reflexionar: “¿Por qué perder el tiempo en reparaciones laboriosas si tan solo lleva un instante deshacerse de la parte dañada y reemplazarla por otra?” (Bauman, 2003, p.173) Això es veu reflectit en tots els tipus de relacions humanes: amb altres persones, espais, objectes, feines, etc. Ens costa més intentar arreglar la relació que ens uneix, que oblidar-nos del que hem compartit i buscar un substitut que sadolli el nostre desig actual.

Aquest pensament és l'aliment perfecte de la societat del consum, m'explico: actualment l'economia és el que mou el món, els productors sabent que els consumidors no ens pararem a intentar arreglar allò que deixa de ser útil, generen productes de qualitat dubtosa (o amb obsolescència programada) perquè en poc temps es facin malbé i els usuaris es vegin obligats a comprar recanvis de peces o inclús novament el producte inicial (que sembla mentida, però acostuma a ser més econòmic), i d'aquesta manera enriquir la seva economia indefinidament. I no només és això, també són conscients que com més ràpid siguin capaços de vendre una quantitat concreta de productes, abans podran obtenir el benefici per invertir-lo de nou, i si a més són l'empresa que més ràpid ven un producte, es podran permetre abaixar el preu del seu producte per tal d'aconseguir encara més compradors.

Així doncs, la producció massiva i en cadena també alimenta **la desvinculació amb els objectes**. Aquests ja no són únics ni especials, han perdut el valor que els dona la fabricació manual i amb cura. Una revisió a la desvinculació amb els objectes és el segon punt de partida a l'hora de plantejar el projecte.

Byung-Chul Han ens explica al llibre **La Sociedad del cansancio**, que al segle XXI regeix la societat del rendiment. Aquesta es caracteritza per haver evolucionat l'actitud per fer les coses, hem passat de tenir una visió negativa que ens obligava a fer, a una visió positiva que ens dona permís, capacitat i llibertat de fer:

“Con el fin de aumentar la productividad se sustituye el paradigma disciplinario por el de rendimiento, por el esquema positivo del poder hacer (Können), pues a partir de un nivel determinado de producción, la negatividad de la prohibición tiene un efecto bloqueante e impide un crecimiento ulterior. La positividad del poder es mucho más eficiente que la negatividad del deber. De este modo, el inconsciente social pasa del deber al poder. El sujeto de rendimiento es más rápido y productivo que el de obediencia.” (Byung-Chul Han, 2012, p. 28)

Però aquest mètode té una part negativa: en comptes de rebre el càstig d'un tercer, nosaltres mateixos ens martiritzem. Ens sentim fracassats per no aconseguir objectius que ens marquem, perquè la responsabilitat recau només en nosaltres. Ens pensem que qualsevol cosa que un altre sigui capaç de fer, un mateix la pot fer. D'aquesta manera, lliurement decidim que som capaços de fer coses que se'ns escapen de les mans, ja sigui perquè requereixen uns coneixements, una preparació o un temps del qual no disposem. Creiem que som Flash i embotim en un temps reduït moltes activitats. Si dediquem menys temps del necessari a cada una, podrem encabir encara alguna més. Però, així el que aconseguim és resoldre malament les poques que hem pogut dur a terme. Ens enganyem a nosaltres mateixos dia si dia també, i l'únic que aconseguim és deixar-nos de creure, i sentir-nos incapaços i inútils.

Realment, és un peix que es mossega la cua perquè per sanar els nostres sentiments busquem rebre reconeixement i recompenses de manera constant. Com ho fem? Volent **ser cada dia una millor versió de nosaltres mateixos**, i això, ens torna a esgotar.

A tot això, se li ha de sumar el bombardeig d'informació que rebem diàriament pels dispositius digitals. Per exemple; a través de les xarxes socials veiem que hi ha molta diversitat d'activitats aparentment senzilles que estan al nostre abast i no hem provat mai, mitjançant els vídeos i les fotos pensem què és una activitat que ens pot agradar fer, així que comprem tot el material necessari per aprendre'n. Tres dies després de demanar el material, el paquet ens ha arribat a casa i l'obrim amb molta il·lusió per provar-ho. Estem quatre dies aprenent i fent l'activitat sense parar, ho publiquem a les xarxes i descobrim una altra activitat que ens crida més l'atenció, així que abandonem aquesta i busquem el material per a la segona.

Canviem d'aficions d'un dia per l'altre perquè som incapaces d'aprofundir en una sola cosa i aprendre de veritat sense arribar-nos a cansar, i d'aquesta manera alimentem més que mai la fera del consumisme i el mercat

Volem tenir tot el material propi per anar a escalar, amb patins, a esquiar, fer vies ferrades, senderisme, *snorkel*, bicicleta, *surf*,

aprendre ganxet, macramé, jardineria, joieria, a cosir, fer fotografia (digital i analògica), etc. perquè pensem que a la llarga ens surt més a compte que llogar-lo o demanar-lo, tot i que sabem que el més probable és que a la llarga deixem de practicar-ho.

Aquesta hiperactivitat sorgeix per la recerca de l'autoconeixença; qui soc?, què em defineix?, què m'agrada fer i què no? S'assimila al que proposa Nietzsche amb la teoria del superhome. Aquell que es desvincula del que hi ha establert per a ser ell mateix en essència. **Ningú vol ser igual que els altres**, cadascú vol trobar la seva persona, i aquesta cerca es veu reflectida en la quantitat d'activitats que provem, perquè cada dia hem de ser una millor versió de nosaltres mateixos, i no la serem si no hem après a arreglar els forats dels mitjons o els baixos dels pantalons.

Aquest bombardeig d'informació no existia quan jo era petita, o jo no n'era conscient. A mesura que passen els anys i les generacions avancen, les nostres vides es van fent més complexes, els nostres deures són cada vegada més i ara ni tan sols som capaços de decidir qui som o que ens agrada fer. El *multitasking* és **esgotador**. Adonar-me d'això, ha estat un altre dels motors que m'han portat a voler apropar-me a la nena que vaig ser, indagar en la memòria i rescatar records i costums, a més de fer les coses una per una i deixar-me sorprendre pel procés i les troballes.

Per seguir parlant de ritmes, Richard Sennett al llibre *El Artesano* ens parla de **la naturalesa temporal de les coses**:

“Si, desde este punto de vista, el tiempo de la cultura es breve, desde otro punto de vista es largo. Dado que telas, recipientes, herramientas y máquinas son objetos sólidos, podemos volver a ellos una y otra vez a lo largo del tiempo: podemos demorarnos en ellos como no podemos hacerlo en el curso de una discusión. La cultura material tampoco obedece a los ritmos de la vida biológica. Los objetos no se desintegran inevitablemente desde dentro, en el que la importancia del papel de la metamorfosis y la adaptación crece a través de generaciones humanas.” (Sennett, 2009, p. 16)

Sennett, d'aquesta manera, ens explica que el temps passa per a tots igual, però varia segons on poses el focus d'atenció (no és el mateix referir-se al temps de vida del nostre planeta, que al temps de l'extensió vital d'una mosca), podem dir que no afecta de la mateixa manera a les diferents espècies d'éssers vius i als objectes. Per la seva naturalesa la materialitat dels objectes acostuma a ser més duradora que la materialitat animal (el cos).

La natura té uns ritmes que per si sola no pot accelerar, és a dir: un arbre triga a créixer el que triga a créixer i tot el seu entorn es veurà reflectit en aquest procés; els nutrients que adquireixi, l'espai físic del qual disposi, els éssers vius que l'acompanyen, el clima de cada estació, etc.

Els humans, però, en aquesta societat capitalista i consumidora, intentem modificar el que és natural per a treure tot el profit possible. Si un arbre amb el qual comercialitza una ment economista triga a créixer deu anys, l'humà trigarà deu anys a obtenir benefici d'ell. Podent reduir el temps de creixement a la meitat, generant les condicions idònies al voltant d'aquest arbre, per què no ho hauria de fer? Si a més aprofita els cinc anys que li sobren del creixement natural de l'arbre per plantar-ne un altre, doblarà el material per comercialitzar i de la mateixa manera el benefici econòmic. I ja per acabar, si pot accelerar encara més el procés amb productes químics, sacrificant que la qualitat del producte disminueixi, no en tinguem cap dubte que ho farà. Per tant, el problema apareix un altra vegada amb la cultura de consum de masses de la que formem part, perquè prioritzem invertir menys diners i temps per obtenir un objecte de dubtosa qualitat, abans que invertir amb temps i diners per un objecte de més qualitat que durarà molt més. Aquest és l'últim dels motius pels quals he volgut treballar aquest tema i afrontar-lo com ho he fet.

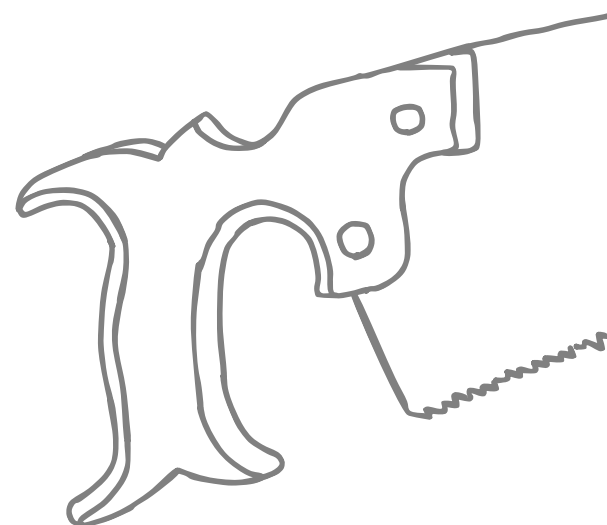
La impaciència ens corre per les venes i constantment busquem maneres per accelerar el ritme de les accions. Vivim en una constant carrera, tenim la sensació de no arribar al següent moment amb suficient temps i perdem la consciència del present i del camí que recorrem.

Vivint a Barcelona m'he adonat que no soc capaç d'esperar que el semàfor estigui verd per travessar una carretera per on no passen gaires cotxes, a vegades ni tan sols soc capaç de creuar pel pas de vianants, perquè de petita vaig aprendre que una hipotenusa sempre mesurarà menys que la suma dels seus catets, per tant, arribaré abans allà on vaig. El temps de desplaçament és un temps perdut des del punt de vista de la productivitat, així que com més breu sigui tindrè més temps per fer coses que em facin sentir útil i productiva. No vull formar més part de la massa de persones que caminen a un pas accelerat cap al metro perquè senten que arriben sempre tard.

Tenim l'opció d'escoltar àudios, pòdcasts, mirar pel·lícules, sèries, vídeos el doble de ràpid. Per què hauríem de voler fer-ho, sinó perquè pensem que no tindrem temps per a fer altres coses? No vull sentir que la vida és massa curta, que en necessitaria dues per fer tot el que vull fer. Vull deixar d'afanyar-me per sentir que realment si m'ho proposo soc capaç de sentir que el present avança al seu ritme.

MARC TEÒRIC

La necessitat d'indagar algun tema concret ha anat apareixent durant el procés, és per això que he optat per explicar determinats temes en el aquest apartat. He volgut acabar de contextualitzar aspectes que considero importants, així com la filosofia *slow*, l'artesanía, l'acció d'amassar, o la memòria com a refugi del present.

Filosofía *slow*

El pensament slow és relativament actual, va aparèixer a finals del s. XX com a resposta a l'aparició de cadenes de menjar ràpid, i ens està acompanyant en l'actualitat havent-se expandit a tots els àmbits de la vida. Aquest no consisteix a fer-ho tot a poc a poc, com es podria intuir pel seu nom. Més aviat fa referència a dedicar el temps adequat a cada activitat, és a dir, aconseguir un "(...) equilibrio. Actuar con rapidez cuando tiene sentido hacerlo y ser lento cuando la lentitud es mas conveniente." (Honoré, 2006, p.26) Així doncs, ser fidel a les temporalitats de les coses: aprofitar la tecnologia i les eines que ens faciliten les activitats, sense deixar que ens robin la dedicació necessària per viure experiències i ser conscients del que fem.

Carl Honoré al llibre Elogio de la lentitud ens en parla detingudament, i explica la problemàtica de l'acceleració aplicada a diferents àmbits de la vida diària, així com les millores que pots notar si t'apliques aquesta manera de pensar i actuar.

**El procés de creació de l'artesa
com a model a seguir del
treball lent i pautat**

Tenim la sort de disposar dels escrits de sociòlegs i historiadors com Ritchard Sennett que profunditzen en temes que a priori poden semblar molt senzills, com l'artesanía. Perquè segons el DIEC, cito textualment, l'artesanía és la “producció d'objectes fets a mà” i prou. En canvi, per en Richard Sennett (2009); “<<Artesanía>> designa un impulso humano duradero y básico, el deseo de realizar bien una tarea, sin más.” Veiem que defineix l'artesanía com un atribut que se li afegeix a una tasca que ha estat feta des de la voluntat que té una persona de fer-la bé, i que aquesta voluntat neix de l'individu com un impuls natural. Dit així, també sembla una cosa molt bàsica i senzilla, jo crec que hi ha algun matis al darrere que ha de donar suport a aquest desig humà. Tornant a agafar de referència el DIEC, desitjar és “ésser atret (envers una persona o una cosa) fins al punt de voler-la posseir o atènyer”. Qualsevol persona pot tenir el desig de fer bé una cosa, però ha d'anar lligat a la disposició d'aquesta a tenir cura i paciència per obtenir el resultat que desitja.

És per això que penso que el treball artesà gairebé es pot comparar amb un procés ritualista, perquè el procés que segueix un artesà per treballar és un cúmul de costums que ha anat incorporant amb l'experiència.

La fusteria per exemple necessita molt coneixement d'arbres, d'acabats, d'eines i de les diferents tècniques segons els resultats que es volen obtenir. L'ofici d'un fuster (com també podria ser la manera de fer d'un escultor) inicia quan s'escull el tipus de fusta, l'època en la qual s'ha de recollir, com, on i durant quant de temps s'ha d'emmagatzemar, i potser realment

el procés que menys temps dura és realment quan se li dona forma. Així doncs, el temps de dedicació de cada peça és molt més del que sembla a simple vista. Un estri de cuina pot haver estat més de tres anys preparant-se per poder acabar al pot del costat dels fogons. Si aquest procés no se seguís de manera adequada i pauta, la fusta ens respondria canviant de forma, esquerdant-se o inclús arribant-se a trencar. Així doncs, és un procés llarg perquè ho ha de ser.

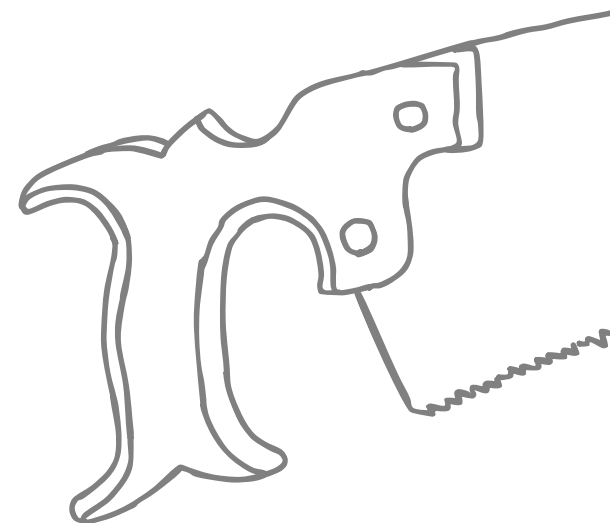
D'on surten sinó tots aquests llibres que t'expliquen un ofici de manera extensa? De La madera, el útil, el gesto... de moment he après que és important que ens fixem en el cicle lunar a l'hora de talar un arbre per aprofitar la fusta, ja que aquest afecta la quantitat de saba que flueix per l'interior del tronc i, per tant, a la fusta que obtenim.

“Actualmente, cortar la madera fuera de temporada es moneda corriente; acelerar su secado en hornos, o impregnarla de productos “con calavera” (insecticidas y fungicidas) para conseguir un envejecimiento que, de todas maneras, será lamentable, en términos de duración de vida, son los síntomas de una carrera contra el tiempo, pérdida de antemano.” (Bertrand, 2011, p.17)

Queda clar, que el procés d'una tasca artesana sempre serà lent i costós, però no gratuït, el seu resultat serà amable, i agraït, i s'hi veurà reflectida la connexió amb el temps real que s'ha invertit. És per això, que em sembla un referent perfecte que em pot ser útil per inspirar la meua resposta envers el panorama social que estem vivint.

L'acció d'amassar

Em sembla curiós que pel DIEC amassar sigui: “Reunir (una cosa) en massa, acumular.” o “Convertir-se per adhesió en una massa compacta.” Dues coses que no incorporen en cap moment l’acció manual d’amassar. Per mi amassar va lligat sense cap dubte a un treball que es fa amb les mans. Un procés lent, un conjunt de moviments manuals repetitius que consisteixen a aixafar i estirar una massa d’ingredients fins a obtenir la consistència desitjada.

Durant l’amassat d’una pasta els components que la formen freguen entre si, d’aquesta manera es van desgastant i mesclant fins que cada pessic d’aquesta té una proporció d’ingredients similar i el conjunt té aparença homogènia.

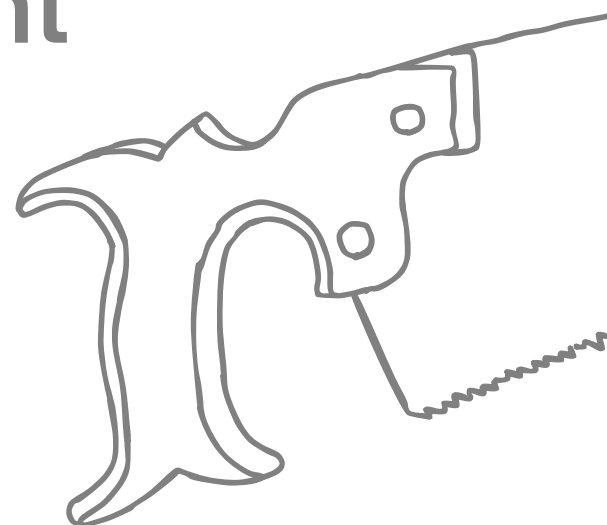
En un principi pot semblar que els ingredients s’evitin, costa que s’incorporin i s’ordenin. A mesura que amasses, tots aquests es reparteixen i s’uneixen, s’enganxen i desenganxen, es deixen veure i s’amaguen, s’apropen i s’allunyen com si es tractés d’una dansa. L’aire que habita dins va sortint, es va compactant la matèria, fins que el component líquid ho banya tot per igual.

Un procés similar al del fuster de l’apartat anterior és quan un forner ha de preparar les pastes per la fleca. Ell no cal que vagi a collir el blat per fer la farina, però ha de tenir molt clares les proporcions de cada ingredient, el moment en el qual s’han d’afegir, l’estona que s’ha d’amassar, i la que s’ha de deixar reposant, en quants trossos l’ha de dividir i quant ha de pesar cada un, perquè el seu producte sigui tan semblant com sigui possible al resultat que ha imaginat.

En els éssers vius, l’acció d’amassar sovint acompanya un moment de relaxació: Entre humans amassar s’assimila a fer massatges, un conjunt de moviments manuals sobre una materialitat tova que ajuda a recol·locar cada cosa al seu lloc, destensar músculs i relaxar el cos.

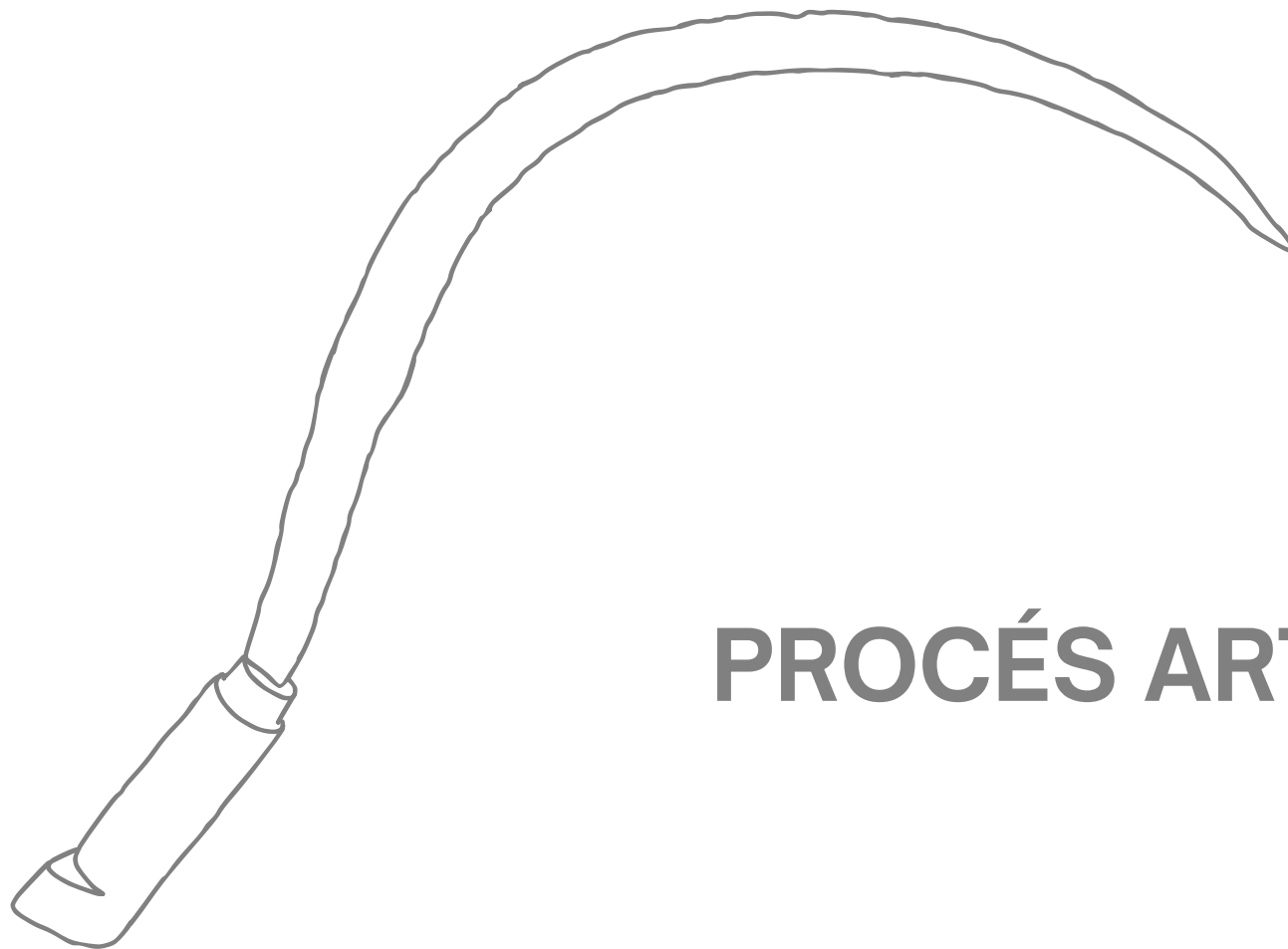

La memòria com a refugi del present

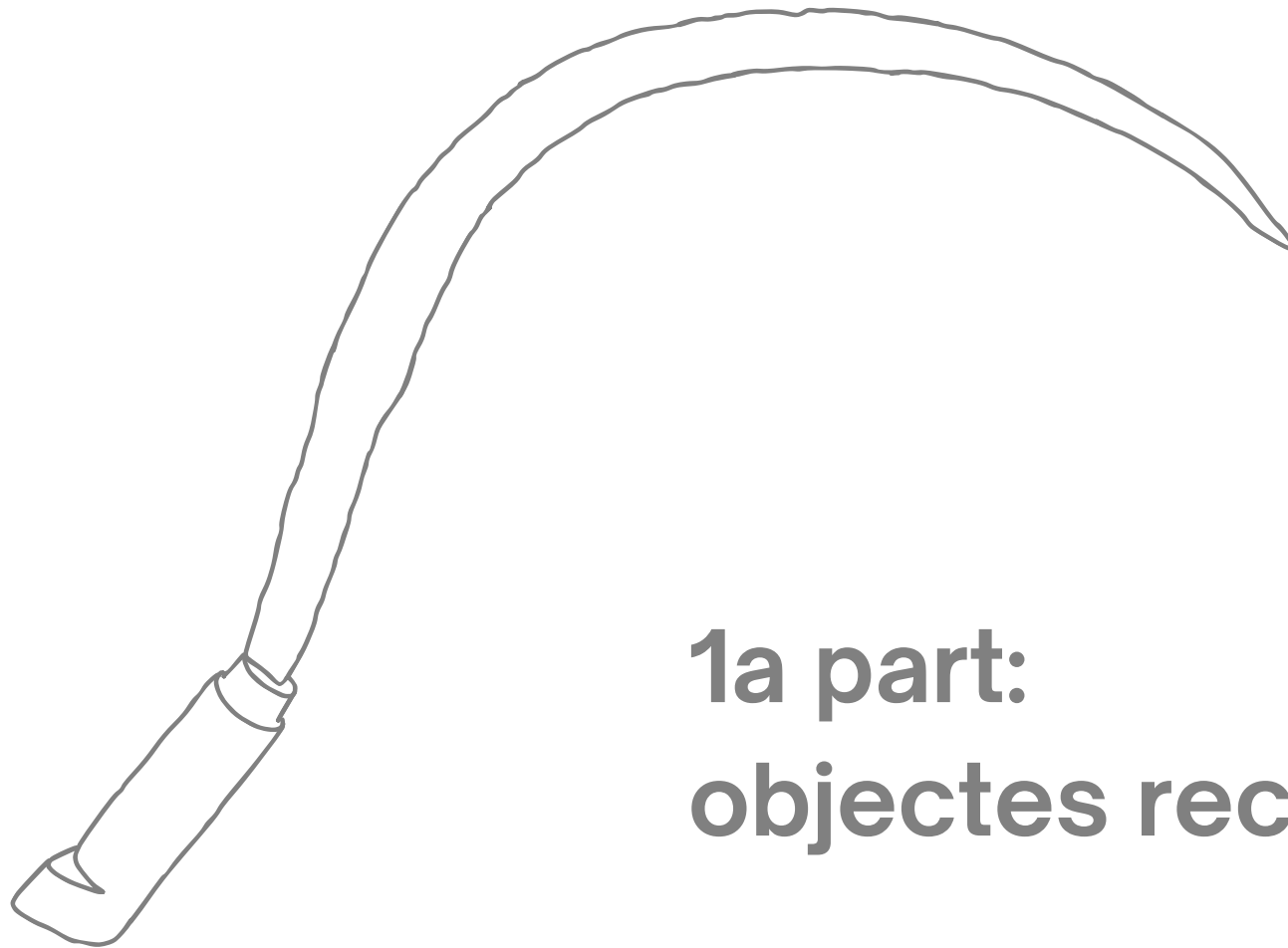
Fa uns anys que soc conscient que sovint recorro als records de quan era petita per aïllar-me per instants del temps present. Hi ha una dita que diu: “Cualquier tiempo pasado nos parecerá mejor.” Hem de tenir present que el cervell és espavilat i que no només emmagatzema records, sinó que sovint els transforma perquè siguin més bonics i amables.

Quan penso en quan era petita, tot era meravellós, però si analitzo per etapes m'adono que realment no tot van ser flors i violes. Està bé recordar per desconnectar una estona, però fer-ho sempre poden ser els símptomes d'una situació preocupant. Està bé observar el passat, però no voler que torni.

PROCÉS ARTÍSTIC

Gran part d'aquest apartat està escrita en present. Això és perquè parlar en present és una evidència que constata la consciència. La cerca d'aquesta consciència del present em fa prendre notes al moment que experimento, seguidament us mostro un recull d'aquest registre de manera desenvolupada.

1a part:
objectes recuperats

M'agrada la idea de netejar els objectes, fer-ho amb cura i intentar recuperar-los. Dedicar-los-hi temps per intentar tornar-los la importància que han anat perdent.

Considero que aquest període de temps que han estat oblidats, forma part del que són ara. Per molt que s'elimini la brutícia de la seva superfície, no s'esborra el temps que ha passat i aquestes no tornen a ser el que havien sigut. Com si es tractés de pell, el que les ha cobert durant anys porta la marca del que ha passat. Si aquestes eines fossin persones, centenars o milers de fotografies distribuïdes en àlbums guardarien el record de cada moment vital.

Decideixo que emmagatzemaré els residus que restin d'aquesta neteja.

Les netejo sobre dos papers que em donen una superfície prou gran per facilitar la recollida de brutícia. Mentre ho faig, observo com aquesta va quedant disposada al paper, i em recorda a la subtileza dels dibuixos de Patricia Dauder, és ben bé el rastre que deixa l'objecte.

Imatge 6 · Disposició de la brutícia sobre la superfície durant la neteja d'un tamís.

Després de netejar cada objecte, aboco el contingut fent forma d'embut amb el paper a un pot de conserves etiquetat.

BRUTÍCIA

Acció de netejar

BRUTÍCIA

Reflexió sobre com mostrar la brutícia

Penso en l'àlbum fotogràfic com a contenidor de records, i em passa pel cap fer-ne un que reculli el record d'aquest oblit. Però, tindria sentit?

De la Carlota vaig aprendre la importància de fer-se moltes preguntes durant el procés de creació: això perquè ho vull fer? Aporta alguna cosa interessant? És necessari? Com ho rebrà l'espectador? Té coherència amb el que estic fent o vull fer? Com més ho podria resoldre?

La resposta és no. Arribo a la conclusió que un àlbum concebut com s'ha mostrat tradicionalment m'allunya del meu propòsit, m'obliga a fomentar el consum i a utilitzar materials que no són recursos naturals ni de proximitat.

Ara dono voltes a quina és la manera adequada de mostrar-vos aquestes restes.

La pell. Allò que ens cobreix, el contenidor de la vida humana i animal. On tot rastre i tota vivència hi queda marcada.

Podria reconstruir una pell dels objectes. Se m'acut que podria fer una mena de pell amb algun tipus de cola, però lamentablement, torno a allunyar-me de la matèria.

“Acumular més pols que mirades.” És la frase que m’impulsa a llençar coses que no utilitzo quan faig neteja. Potser el que he de fer és que la brutícia acumulada no reuneixi més pols encara. He d’aconseguir que atregui més mirades? Com ho podria fer?

És igual el que posis a l’altra banda d’un microscopi, la curiositat humana sempre et porta a mirar a través d’ell. Podria ser una bona solució. Tinc microscopis? No. En puc aconseguir? Tampoc. Tindria sentit? També s’allunyaria massa de la matèria natural.

Com puc generar la necessitat de mirar a través de...? Un tub potser? Potser hauria de fer-ne més perquè la gent els utilitzés de manera simultània.

BRUTÍCIA

Reflexió conclusiva

Aquest tub m'ajudarà a fer que l'espectador es posi
davant les peces des d'una mirada concreta: semblant a la
meua durant el procés; de curiositat, d'intriga, o d'explorador.

Els faré amb una argamassa de materials; de sorra, argila i
palla, concretament. Aquesta massa serà la protagonista dels
següents apartats, així que no l'oblideu.

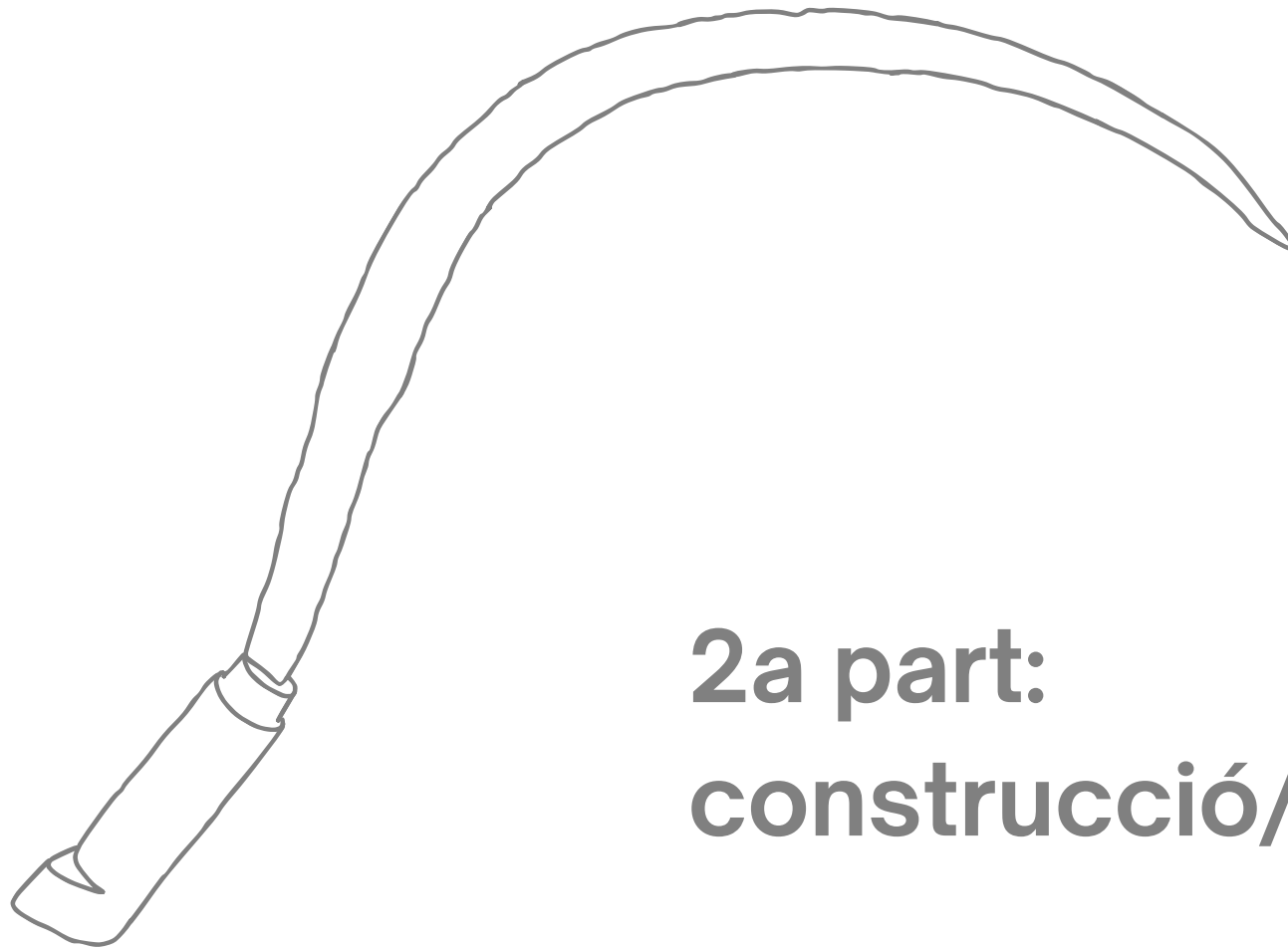
BRUTÍCIA

Materials que donaran forma al tub

La brutícia en forma de piló en un estant, a una alçada adequada per observar-ho. Una pila de tubs en un altre estant a la disposició de l'espectador, amb un cartell que indica el seu funcionament. Mirar a través d'ells.

BRUTÍCIA

Resultat artístic

2a part: construcció/producció

De petita no només era l'instint típic dels infants el que em portava a voler experimentar amb la construcció, l'herència que ens deixava el meu pare, a mi i als meus germans, en ser paleta i exercir davant nostre ens va incitar a imitar-lo durant els nostres jocs.

El mur del pati de la casa d'Arcusa (origen d'algunes de les eines recuperades) era de pedres planes apilades, raó per la qual estava ple de forats. El Nil i jo, després de tamisar la sorra i barrejar-la amb aigua, agafàvem la paleta i llançàvem amb molt poc estil la pasta contra els forats del mur. Seguidament, recollíem amb l'eina tot el material sobrant, i repetíem l'acció fins que quedàvem esgotats. Com que la barreja era de sorra, quan pluvia es desfeia, i així podíem repetir tantes vegades com volguéssim les accions que veiem que feia el papa. Durant les vacances, quan els cosins grans eren amb nosaltres ens deixaven passar les hores als boscos del voltant, i el que més fèiem era inventar jocs de rol. Acostumaven a ser de supervivència, i per això el primer que necessitàvem era un bon lloc on refugiar-nos, una cabana que ens servís de base i punt de trobada.

Jo, d'entre els meus cosins i germans, sempre havia sigut la més fidel al campament, ja que el meu paper acostumava a ser el de remeiera, i durant les meves derives buscava plantes, sorres o coses que em poguessin semblar útils per a fer ungüents medicinals, però sempre, sempre, sempre, tornava a la base per fer les mescles tranquil·lament.

Tot i que no era necessari ni el bosc ni les branques. Llavors qualsevol lloc i moment era bo per construir una cabana: al sofà del menjador, amb mantes i coixins, al jardí de casa amb palets, estructures i lones o, a l'habitació movent matalassos entre lliteres i penjant llençols.

Si preguntes a la gent del teu voltant: la majoria d'ells hauran fet una cabana quan eren nens. És una activitat comuna entre els infants perquè ens ajuda a entendre les lleis de la física que regeixen el món, i ens sentim orgullosos quan aconseguim vèncer la gravetat, a més, els recursos poden ser variats i estar a l'abast de tothom.

Quan ara em plantejo la possibilitat de fer una cabana, que em serveixi simbòlicament de refugi de la societat actual que m'esgota, me l'imagino molt diferent de les que mai he fet: una estructura semiesfèrica seccionada, amb una obertura limitada per tres llistons de fusta que fan de porta. Tota ella està formada d'una massa feta amb sorra, argila i palla. La massa uneix algunes de les eines recuperades de l'apartat anterior, com els tamisos, que fan de finestres. Més que una cabana sembla un cau, o una bola de massa que li dona forma al que conceptualment recordo.

Per tema de mobilitat i practicitat, se'm fa impossible plantejar-ho com a peça sòlida i sencera, per la qual cosa em començo a plantejar com podria fer que fos modular i desmuntable.

Abans de poder-ho rumiar he investigat sobre la construcció amb terra i m'he adonat que la pràctica que jo havia imaginat no té l'origen al meu territori, amb el mateix material aquí es feien toves per construir. I no és perfecte? Les toves són mòduls de construcció.

Em replantejo la forma de la cabana. Potser no cal que sigui una cabana amb forma de cabana. De moment, prepararé les toves.

De fet, prioritzo el procés de fer les toves abans que qualsevol construcció que pugui aixecar amb elles, el temps conscient que hi dedicaré em farà entrar en coherència amb l'objectiu inicial.

A través d'internet se m'ha fet impossible saber si a prop d'Hostalric hi havia terrenys argilosos, així que m'he vist obligada a seguir el procés que m'he proposat: fer un crit a la gent del meu voltant perquè em transmetin els seus coneixements del terreny de la zona on vivim.

Com si jo formés part de l'aigua d'un riu, quan aquest veu que m'estic desviant del camí que he decidit seguir, m'agafa i se m'emporta pel seu curs. Em veig redirigida pel mateix procés, la terra m'atrau cap a ella.

En Badó m'ha compartit 3 possibles localitzacions on trobar terrenys argilosos: el barranc de Noalard, l'antiga fàbrica de peces ceràmiques culinàries de Breda, i el camí de Can Cadell. Decideixo visitar primer la fàbrica, més enllà de la seguretat que trobaré el material que busco, em veig impulsada per investigar un edifici abandonat com quan era adolescent.

Descobrir l'antiga bòbila de Breda que va tancar fa més de deu anys (2011) i està mig enderrocada, m'ha fet sentir viva:

L'hem explorat un dia de pluja i vent que fa que les restes de poliestirè expandit i les xapes metàl·liques trontollin al seu pas. Les goteres que s'escolten no ajuden a alleugerar la tensió que de tant en tant paralitza el meu cos. Ser sigil·lós no és fàcil quan no hi ha un centímetre de terra a la vista, i trepitjar runes tampoc faria senzilla una fugida si pel que fos algú ens descobrís aquí. S'escolten gossos a la llunyania i no em fa cap mena de gràcia, sort que no he vingut sola. L'adrenalina que et corre per les venes en aquests moments, feia temps que no la sentia.

L'experiència d'aconseguir els materials

M'he endut un cubell sencer d'argila verge per fer proves de proporció per les toves, i amb la meva parella hem recol·lectat cent peces cuites que hem anat trobant. Marxem cap a casa.

L'argila sola no em serveix, necessito també sorra per donar estructura i rigidesa, i palla com a fibres per mantenir units els materials.

Aprofitant que després de cada fira medieval l'ajuntament del meu poble (Hostalric) no recull les bales de palla que formen part de l'escenografia del campament d'arquers (del que formo part), aquesta serà la meva font de material.

No trigo ni quinze minuts en ser al fossar del castell, quan arribo i m'assec a una bala, una oreneta es posa a la barana de les escales i em regala un cant preciós. Me la quedo observant fins que alça el vol de nou. Desfaig una bala, separo una mica la palla i la deixo estesa al sol mentre faig una volta; ahir va ploure una estona i ha quedat una mica humida.

(Veig que des del vessant boscós del castell un espàrrec alt i esvelt em demana que vagi a recollir-lo; en veritat fa una setmana que vaig veure que hi havia espàrrecs, però havia de preparar el dinar i no em vaig voler entretenir a recollir-ne un, perquè sempre s'acaba amb mínim un manyec; aquest cop sí que tinc temps per endinsar-me.)

Amb una mà plena d'espàrrecs i la motxilla a vessar de palla me'n torno a casa, i saludo amb un somriure a tots els que em miren quan passo. Aquesta nit sopem truita.

Està tornant a ploure i sento com el petricor m'omple els pulmons. El puput de les tórtres em recorda als estius a Fogars de la Selva, un altre escenari de la meva infància. Se m'acut que recollir aigua de pluja per a fer la massa d'argila i sorra és el més adequat, així que trec tots els cubells al balcó.

La sorra l'he recollit a una esplanada d'entre Tordera i Fogars de la Selva on han acumulat muntanyes de terra. Omplo dues galledes de sorres diferents, no sé quina m'anirà millor. Les proves m'ho confirmaran.

A primera vista, una d'elles sembla més argilosa que l'altre: quan l'estrenyo amb la mà es forma una massa densa, que en el cas de l'altre s'esmicola més fàcilment.

L'experiència d'aconseguir els materials

Estudi granulomètric per conèixer aproximadament la proporció de components de les terres recollides

Per saber una aproximació de la proporció de cada component que conté la terra que he recollit, faig anàlisis granulomètriques a través d'un procés de sedimentació en aigua. El procés seguit és casolà pel que no determina de manera exacta la composició d'aquesta, però em servirà per al que necessito.

Aquestes anàlisis consisteixen a omplir un terç d'un envàs amb la terra que es vol analitzar, i cobrir amb aigua gairebé fins dalt. Seguidament, se sacseja durant deu minuts i es deixa reposar la mescla durant tres dies per donar temps als diferents grans a sedimentar-se. A la part inferior s'acumularan les partícules més grosses, s'aniran fent petites a mesura que apugem la mirada. La capa que queda just sota l'aigua és l'argila, i el que flota les restes orgàniques. D'aquesta manera podem saber quina és la proporció d'argila respecte a la quantitat de mostra i així determinar com farem la mescla per a les toves.

D'un llibre sobre bio arquitectura i construcció amb terra he après el percentatge adequat que haurien de tenir les toves: "(...) se ha consignado como un suelo adecuado aquel que posee una granulometría compuesta por 55% a 65% de arena, 15% a 25% de limo y 15% a 25% de arcilla, (...)” (Rotondaro et al., 2021, p.19) Per tant, les proporcions han de ser aproximadament 60% de sorra i el 40% restant d'argila i llim.

Imatge 7 · Resultat de les proves granulomètriques de dos tipus de terra.

Segons els resultats obtinguts; observem que la primera mostra (la de l'esquerra) conté bastant més quantitat de sorra que d'argila i llims, en canvi, a la segona mostra (la de la dreta) la proporció de llims i argila és més similar, per la qual cosa és una sorra més apta a priori per formar les toves.

De totes maneres, com ja he explicat anteriorment, dispenso d'argila verge per fer mescles i poder aconseguir una proporció adequada.

Em plantejo la manera per donar forma als maons, la manera adequada seria tenir un encofrat que em fes de motlle per les toves.

Baixo al soterrani de casa, amb la intenció de trobar fustes per construir-ho, però tinc sort i trobo un calaix petit i allargat. Segons el meu pare, pertanyia a un antic moble de màquina de cosir, del que només ens queda aquest calaix. Amb el seu permís, li trec la base per deixar-lo buit per dalt i per baix, i poder facilitar el desemmotllat.

L'experiència d'aconseguir els materials

Com donaré forma a les toves?

Faig dues toves, perquè tinc ganes de provar-ho. M'invento les proporcions i ho aplano amb les mans.

Imatge 8 · Procés d'amassat i d'emmotllat de les toves.

Primer contacte amb la producció
de toves

Imatge 9 · Procés d'amassat i d'emmotllat de les toves.

Imatge 11 · Procés d'amassat i d'emmotllat de les toves.

Imatge 10 · Procés d'amassat i d'emmotllat de les toves.

Imatge 12 · Procés d'amassat i d'emmotllat de les toves.

Imatge 13 · Procés d'amassat i d'emmotllat de les toves.

La feina manual hi queda marcada literalment i m'adono que potser em faria falta una eina que em servís per aplanar la massa dins el calaix, així doncs, me'n fabrico una de senzilla amb fustes que també trec del soterrani.

L'amplitud d'aquestes dues toves de prova em sembla massa prima, per les següents, miraré de mesclar més material. L'aparença em revela que potser la proporció d'argila és massa respecte a la sorra. A la següent hauré de seguir les proporcions de 60% de sorra i 40% d'argila i llims que he après i explicat a l'apartat anterior.

No he trobat enlloc la quantitat de palla que ha de tenir la mescla, així que tocarà improvisar sobre la marxa.

Encara tinc argila, però per obtenir una bona quantitat de toves en necessitaré més. Torno a la fàbrica de Breda, aquesta vegada acompanyada per la meva mare, i recullo l'argila del mateix lloc que l'última vegada. Allà al costat trobo un document cobert de fang, s'hi intueix un dibuix com si fos un plànol. Em recorda a les peces enfangades d'en Pere Noguera.

Imatge 14 · Document enfangat trobat a la fàbrica de Breda.

Aquest cop, fa dies que no plou, i el terra està més esquerdat i sec. Omplim dues galledes i les deixem al cotxe. Li faig una visita guiada i aprofito per fer algunes fotos. Un dels edificis que estava en peus quan vaig venir ara està enderrocant. Haurà estat el vent? O potser el propietari s'ha decidit a no deixar cap estructura inestable.

Torno a la fàbrica i faig una
troballa

Imatge 15 · Procés d'esmicolar l'argila amb maça de fusta.

Imatge 16 · Procés de separar el gra gran d'argila esmicolada amb el tamís.

Per facilitar la barreja de sorra i argila seca hauria d'esmicolar l'última que hem recollit, ja que està compactada en peces molt grans. Són més dures del que m'imaginava i se'm complica fer-ho amb les mans.

Amb la maça de fusta, un cubell de morter, el tamís de gra més gran i molta paciència passo la tarda esmicolant-la.

Torno a la fàbrica i faig una troballa

Preparació del material recollit

Avui toca posar-se mans a l'obra: fa uns dies que plou, però per sort des d'ahir el clima s'ha calmat. Això em permet preparar-me l'espai de treball al balcó; trec un plàstic per cobrir la zona d'amassat (a vegades una s'ha d'allunyar de la matèria per no endur-se una esbroncada), també el tamboret per evitar mals d'esquena, el calaix, l'eina de premsar, la maça de fusta, el cubell de la palla i el de les mides, l'aigua ja la tinc al lloc, i la sorra i l'argila l'aniré portant amb les quantitats necessàries.

Imatge 17 · Zona de treball.

Sempre utilitzo el mateix cubell per calcular les proporcions de sorra i argila, i aconseguir aproximadament la mateixa quantitat de matèria. Aquest cubell té unes ratlles horitzontals a la part baixa que em serveixen de referència, però ho calculo a ull.

Amassar de nou

Imatge 18 · Procés d'assecat al sol.

Un cop tinc les quantitats adequades les aboco sobre el plàstic i les mesclo bé amb les mans. Seguidament, hi afegeixo una mica d'aigua i començo el procés de pastar. De mica en mica vaig afegint més aigua, fins que la barreja conté tots els grans de terra. Afegeixo grapats de palla de tant en tant i amasso fins que aquesta s'humiteja i es trenca en trossos més petits. A estones sembla que això no agafa forma, però si segueixo amassant aconseguixo la consistència que vull: una massa més o menys homogènia amb trossets de palla una mica pertot arreu.

Un cop amassada li dono forma de xurro i la introdueixo al calaix. Amb les mans i els punys l'aplano intentant que aquesta ompli per complet la superfície de l'encofrat, i seguidament, hi col·loco l'aplanador sobre. Amb la maça de fusta hi dono copets perquè agafi la forma, finalment, fent una mica de pressió a l'aplanador a la vegada que aixeco el calaix, desemmotllo la primera tova.

Repeteixo el procediment fins que és l'hora de preparar el dinar.

M'agradi o no, no puc desvincular-me del tot de la percepció del temps, ja que tinc uns deures horaris per respecte a la família. Aquesta vegada sé l'hora quan he començat a fer maons, i veient l'hora que és ara puc calcular quant he trigat a fer sis toves: un total de 105 minuts. No puc evitar calcular el temps per unitat de tova, i resulta ser 17 minuts i mig aproximadament.

Deixo les sis noves toves al costat de les dues primeres, secant al sol.

Amassar de nou

105 minuts, 6 toves. Per ser un procés manual em sembla poc temps. Disset minuts i mig per tova. A la següent intentaré fer-ho més a poc a poc encara, em forçaré a anar més lenta i a ser més conscient. Posaré un cronòmetre en cent cinc minuts i aniré tan lenta com la meva ment em permeti. Em fixaré més en arreglar petits detalls que he pogut passar per alt en les produccions anteriors.

Amassar de nou

Reflexió sobre 105 min, 6 toves

Em torno a preparar la zona de treball, i poso el cronòmetre. Cent cinc minuts. Preparo les quantitats de sorra i argila i les aboco a terra per mesclar els grans amb les mans. M'hi passo una estona, el tacte és agradable i els colors es van mesclant. Aparto alguna pedra puntual que contenia el cubell de sorra, i segueixo remenant la muntanya. Hi poso una mica de palla i seguidament, un rajolí d'aigua. Deixo de remenar, espero que la terra absorbeixi tanta aigua com pugui i llavors m'empastifó les mans. Hi incorporo més aigua, i també més palla. Mesclo com puc; aixafo entre les mans, recullo el que queda sota, replego el contingut sobre si mateix, pressiono. Amasso, amasso, amasso, la mescla va agafant forma. Amasso, amasso, amasso, es va fent consistent. Afegeixo palla i l'amago per l'interior esperant que s'humitegi. Amasso, amasso, amasso, i veig com la palla ja no és llarga ni dura, són trossets repartits per tot arreu. Dono forma allargada i l'introdueixo al motlle. Pressiono amb les mans, la massa s'expandeix per sota, amb els dits m'asseguro que arriba fins a les cantonades i llavors cobreixo els forats que he fet. Hi passo la fusta d'aplanar, però en treure-la hi queden forats. Anivello amb les mans, i torno a passar la fusta per aplanar. M'asseguro que cap vora queda més alta i per acabar, desemmotllo. Si alguna paret s'ha aixecat per la fricció del calaix l'apano amb la fusta. La deixo secant al sol.

Repeteixo fins que escolto l'alarma.

Amassar de nou
*Alentir els resultats de la producció
respecte a l'anterior*

El que havia començat com una proposta de cabana va derivant a la reproducció d'un mateix element. Que mostrat per grups de producció (de la mateixa durada) parla per si sol. Ens mostra la voluntat d'alentir, de millorar detalls, de ser curiosos, i d'estar presents i atents al que s'està fent. S'observa la progressió, la falta de temps per aconseguir un resultat complet i ben fet, l'última tova perd la forma.

La neteja és el primer pas per la restauració. Tres d'aquestes eines es veuen incapacitades per la falta d'un mànec. Un mànec que fa anys que no hi és. Un mànec que només recorda el qui les va utilitzar. Per tant, un mànec en forma de record que algun familiar es va endur a la tomba abans que se'm despertés l'interès per ell.

No vull fer una restauració com la que faria algú que necessités l'eina. Perquè cap mànec mereix vestir aquestes eines més que els mànecs que li havien permès l'ús. Imaginaré el mànec, la memòria que no he tingut d'ell el construirà, i la massa d'argila, sorra i palla li donarà forma.

Reconstrucció de les eines
inutilitzades
Reflexió previa

Pensava que una d'elles era una paleta, però el meu pare m'ha dit que més aviat sembla una eina per sembrar pastanagues o alguna cosa així. Com que no tinc molt clar què és ni perquè s'utilitzava, seguiré referint-me a ella com a "paleta". Les altres no tinc cap dubte de què són: una aixada i una forca de sis puntes.

Reconstrucció de les eines
inutilitzades

Quines eines són?

Segueixo el mateix procediment de pastar la massa que amb les toves, i començo a donar-li forma cilíndrica. A mesura que ho faig rodar el cilindre s'allarga i s'aprima i va agafant forma de xurro. M'he passat amb les quantitats i m'està quedant un mànec massa llarg per l'aixada, així que amb la mateixa li tallo un extrem. Segueixo fent-la rodar fins que aconseguixo el gruix adequat, li dono forma de punta a l'extrem tallat i després d'introduir-la pel forat de l'aixada aixafó la punta perquè no s'escapi.

Segueixo exactament el mateix procediment per fer el mànec de la forca, aquesta vegada, però he de fer rodar la massa per obtenir un xurro més prim.

Pel mànec de la paleta he provat de fer el mateix; amb un xurro de dimensions molt menors a l'anterior, introduir-lo per l'extrem del mànec i premsar-lo amb les mans per aconseguir compactar-lo. No aconseguixo que quedi amb la forma que vull ni que sembli tan compacte com per resistir a ser agafat sense girar de l'eix metàl·lic o despendre's, així que m'invento un altre mètode. Vaig agafant pessics de la massa i primer de tot enrotllo algun tros de palla al centre metàl·lic del mànec, així penso que agafarà més força i quedarà entrelligat amb la palla i la mescla. Sembla més sòlid i estable, i he aconseguit que no es mogui. L'agafo com l'agafaria algú que l'anés a usar, i deixo la marca de l'absència de la meua mà en treure-la.

Reconstrucció de les eines inutilitzades

Donar forma als mànecs

Imatge 19 · Procés d'acoblar el mànec a l'aixada.

Imatge 20 · Mànec de paleta assecant al sol.

Reconstrucció de les eines
inutilitzades

Donar forma als mànecs

Com a resultat s'obté una restauració o reconstrucció simbòlica. Aquest mànec és efímer, però ens recorda el que hi havia hagut quan les eines eren útils. La mateixa matèria que treballaven dona forma al record de quan ho feien. L'aixada serveix per remenar la terra o aixecar-la, aquesta paleta per foradar la terra i sembrar, i la forca per trillar el gra del blat. Així doncs, la matèria retorna a l'eina la memòria de l'acció de treballar-la.

Reconstrucció de les eines
inutilitzades
Resultat artístic

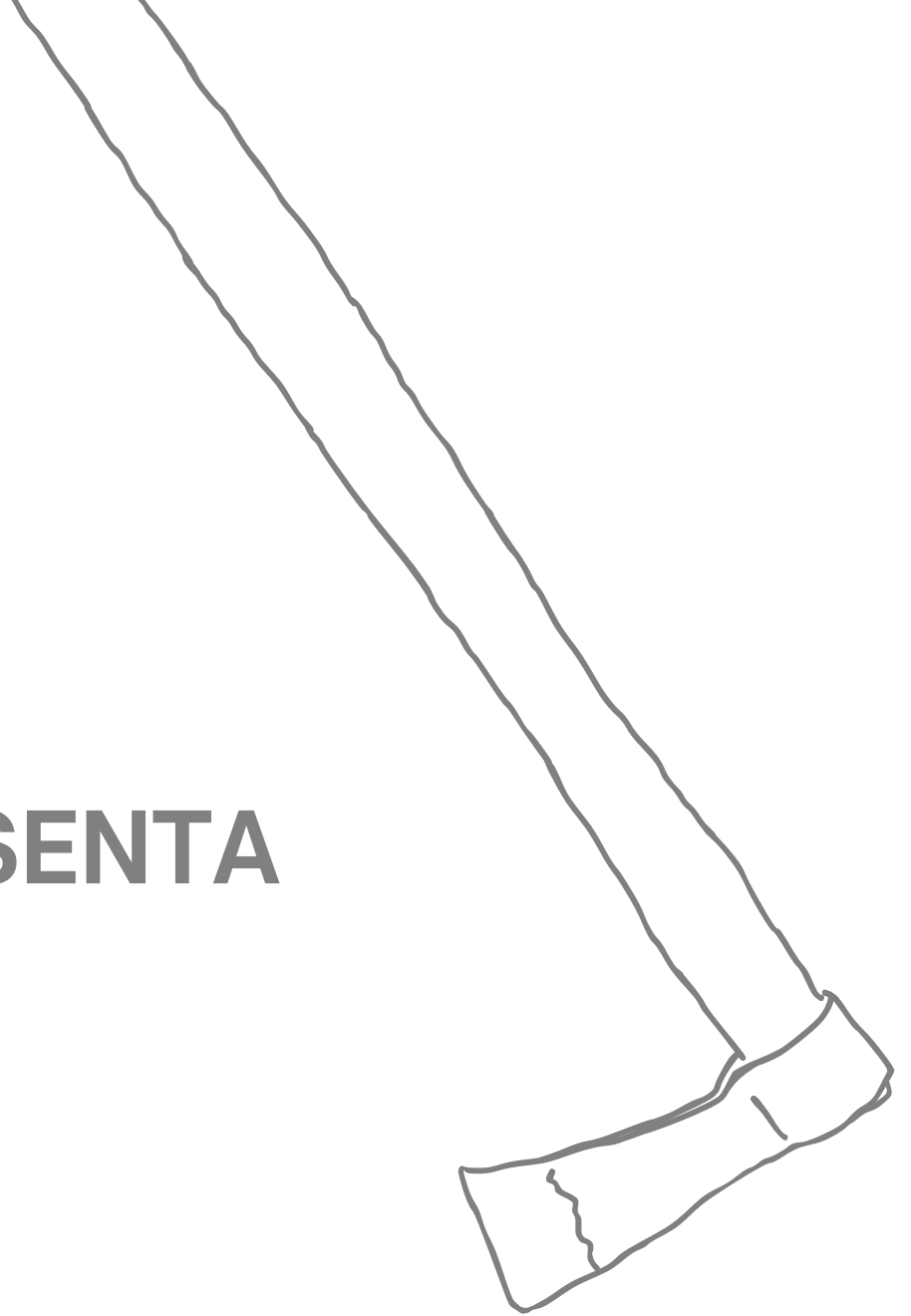
**Argila, sorra i palla,
l'argamassa que dona
forma a la memòria**

De la mateixa manera que la memòria està formada per una barreja de records i fotografies, ara una argamassa de matèria (una massa) dona forma al que ja no hi és i al que havia sigut.

Des del present, puc reconstruir el passat. Com si fos un joc, el cervell modifica els moments en els quals hem estat feliços, i sempre els recordem des d'una mirada d'estima i cura. Ara jugar significa també embrutar-se i tenir la llibertat de construir la memòria tan diferent com ens vagi de gust.

Una cabana sempre ha estat l'inici d'un món imaginari limitat solament a la nostra imaginació. Els maons són ara la meva cabana, l'inici de la construcció d'un present més lent que està en les mans de cada un fer-lo realitat.

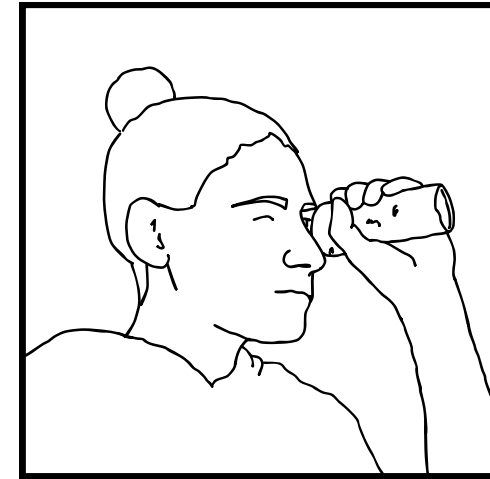
EL QUE ES PRESENTA

El que es presenta és tot un seguit d'elements escultòrics i imatges fruit del resultat de la cerca.

Per començar, i perquè l'espectador es posi des de la mirada de la producció lenta i pautada d'aquesta pràctica escultòrica, el primer element que trobem és un visor. Un visor en forma de tub fet amb la mescla d'argila, sorra i palla. Un visor individual, per agafar amb la mà i mirar a través d'ell. El visor condicionarà a l'espectador a veure els altres elements de l'exposició des d'una certa distància, en acostar-se el seu angle de visió els permetrà observar els detalls d'aquests. Centrant la mirada, m'asseguro que l'espectador no es distreu, i se centra en el que està veient. Aquest element es trobarà en un petit prestatge de paret, al seu costat un cartell indicarà la manera d'usar-lo.

La mida d'aquests ronda els 5 x 5 x 10 cm. I hi ha un total de deu visors a la disposició dels espectadors.

Cartell explicatiu de l'ús dels visors.

Imatge 21 · Visors

“105 minuts, 6 toves”

105 minuts, 6 toves consisteix en la disposició en l'espai de les diferents tongades de produccions d'aquest element. Es mostren a terra els grups de toves que s'han elaborat durant 105 minuts.

D'un grup a l'altre s'observa que de manera progressiva la proposta d'alentir voluntàriament un procés que ja és lent hi queda reflectida. D'aquesta manera el primer grup està format per 6 toves senceres resoltes de manera correcta, i a mesura que es força la lentitud i l'atenció en l'acció, s'observa que l'última tova ja no és el que era, però les altres presenten els detalls més cuidats.

Es presenta un total de quatre grups de 105 minuts.

Imatges 22 i 23 · 105 minuts, 6 toves

“Amassar”

Sento necessària la presència de la matèria en estat pur a l'escena.

Per tant, Amassar recrea la zona de treball de la producció de toves. Cubells amb argila, sorra i palla, el cubell de les mesures, la regadora, el calaix que fa d'encofrat i l'eina que em vaig fer per premsar els maons, la maça de fusta i el tamís gran. Aquesta zona és el que ha permès alentir el present, s'ha convertit en un lloc que es genera amb la presència dels elements enumerats anteriorment. Aquest lloc abans no existia, ha estat creat expressament amb l'objectiu de realitzar un conjunt d'accions que permetessin un ritme lent.

“L’herència”

L’herència és formada pel recull d’eines recuperades que han estat restaurades simbòlicament. Aquestes es presenten en l’espai directament a terra, on s’ha dut a terme el procés de reconstrucció.

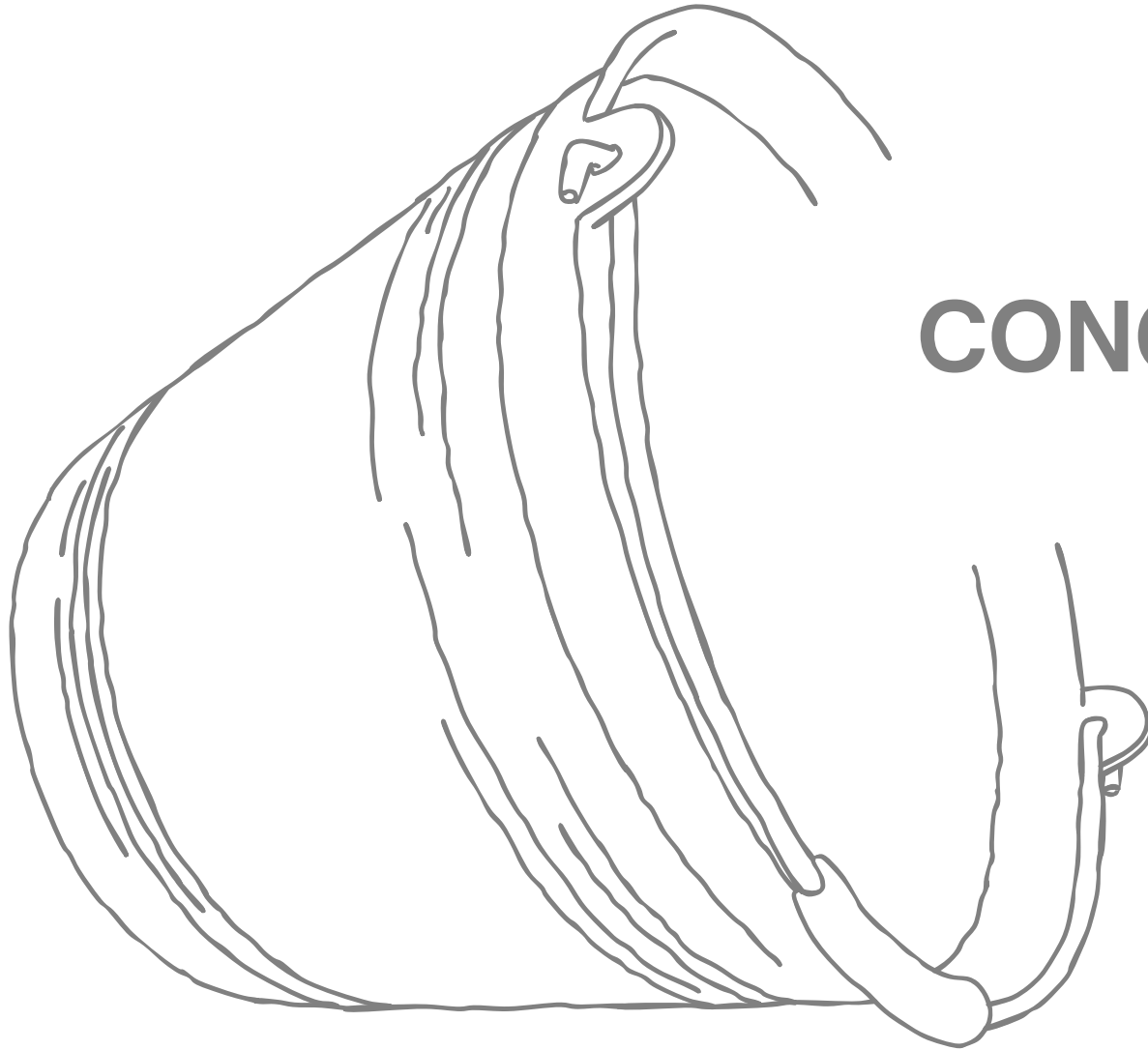
Imatge 24 · *L’herència*

“Més pols que mirades”

Com si es tractés d'aconseguir likes en una xarxa social, el que es busca és que la brutícia atregui tantes mirades com sigui possible. Donant importància a una cosa que per molt que acumuli mirades s'acostuma a llençar, però que en aquest context és important perquè parla del passat, de la memòria d'uns objectes oblidats. Per això, es presenta en forma de piló en un petit prestatge a uns 120 cm de terra aproximadament.

Imatge 25 · *Més pols que mirades*

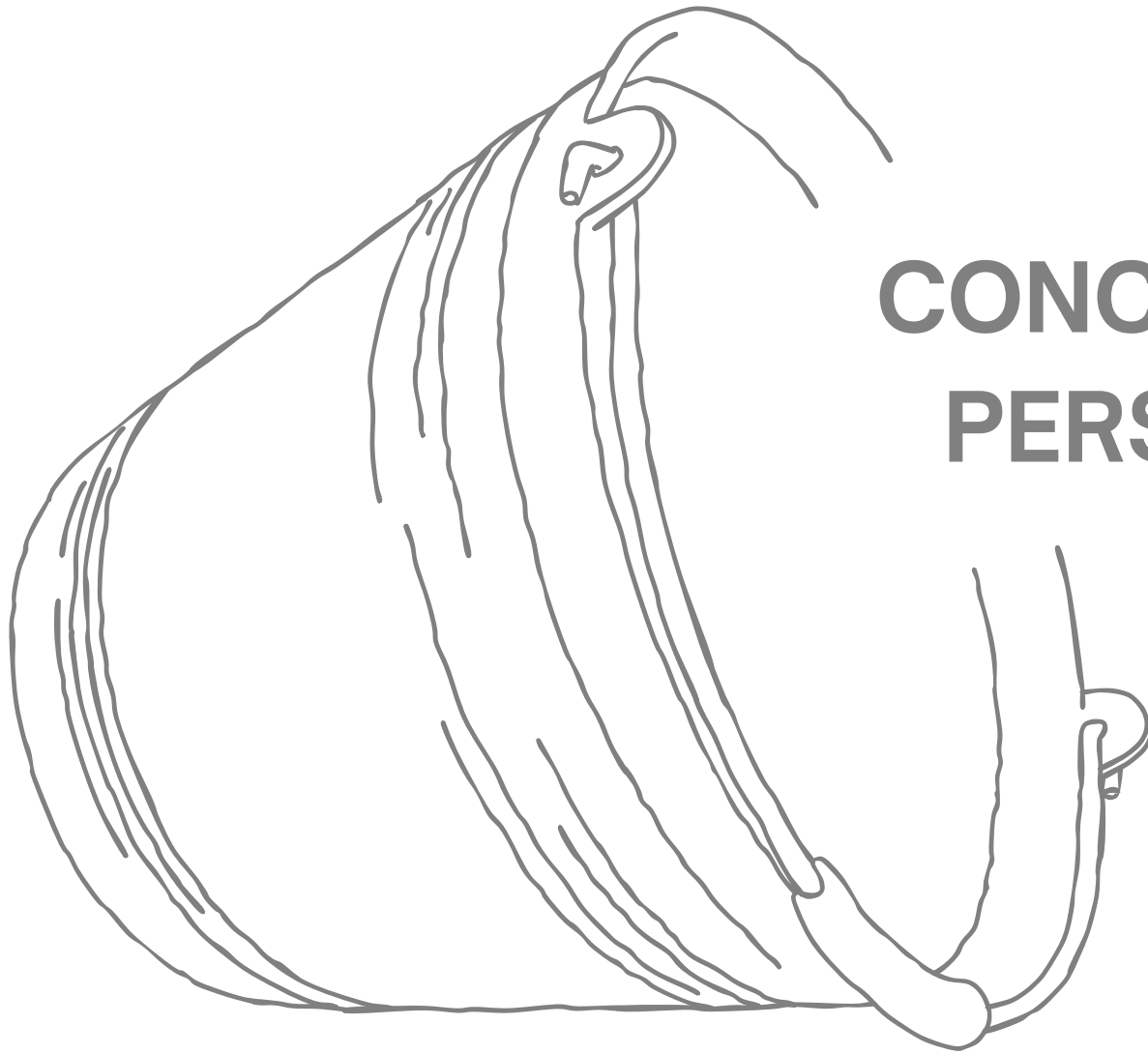
CONCLUSIONS

S'ha pres com a punt de partida la revisió de dos aspectes de la societat del consum: el valor que donem i la relació que tenim amb els objectes, i l'acceleració vital que s'observa actualment.

Centrant-se en l'entorn més proper, s'han anat trobant coses interessants per treballar, i investigar, així com: uns objectes antics que pertanyien a la família, i la voluntat de fer una cabana. Cada un d'aquests interessos ha obert les portes a unes accions concretes: netejar, reconstruir, amassar i produir, que s'han dut a terme des de la lentitud i la consciència. Durant aquestes accions i la recol·lecció dels materials necessaris, han aparegut similituds amb resultats d'artistes referents, i s'ha pogut reconnectar amb la matèria i uns ritmes més reals. Les mateixes accions han derivat a altres propostes: abandonar la idea de fer una cabana i centrar l'interès en la producció de toves i la relació d'aquesta amb el temps invertit.

Finalment, s'han obtingut diferents resultats, fruit de la reacció a l'acceleració de la societat del consum; la reparació simbòlica d'unes eines recuperades, la brutícia que les ha cobert durant anys, vint-i-sis toves, deu visells i un lloc on treballar a poc a poc.

Aquests resultats per separat parlen de reparar relacions amb objectes oblidats, prioritzant la possibilitat d'arreglar-les abans que descartar-les i buscar de noves; de retrobar materials que sempre hi són i potser no ho tenim present; i del fet que els treballs lents i ben fets acostumen a resultar en productes de més qualitat, que cuiden els detalls; i en conjunt parlen de memòria i territori.

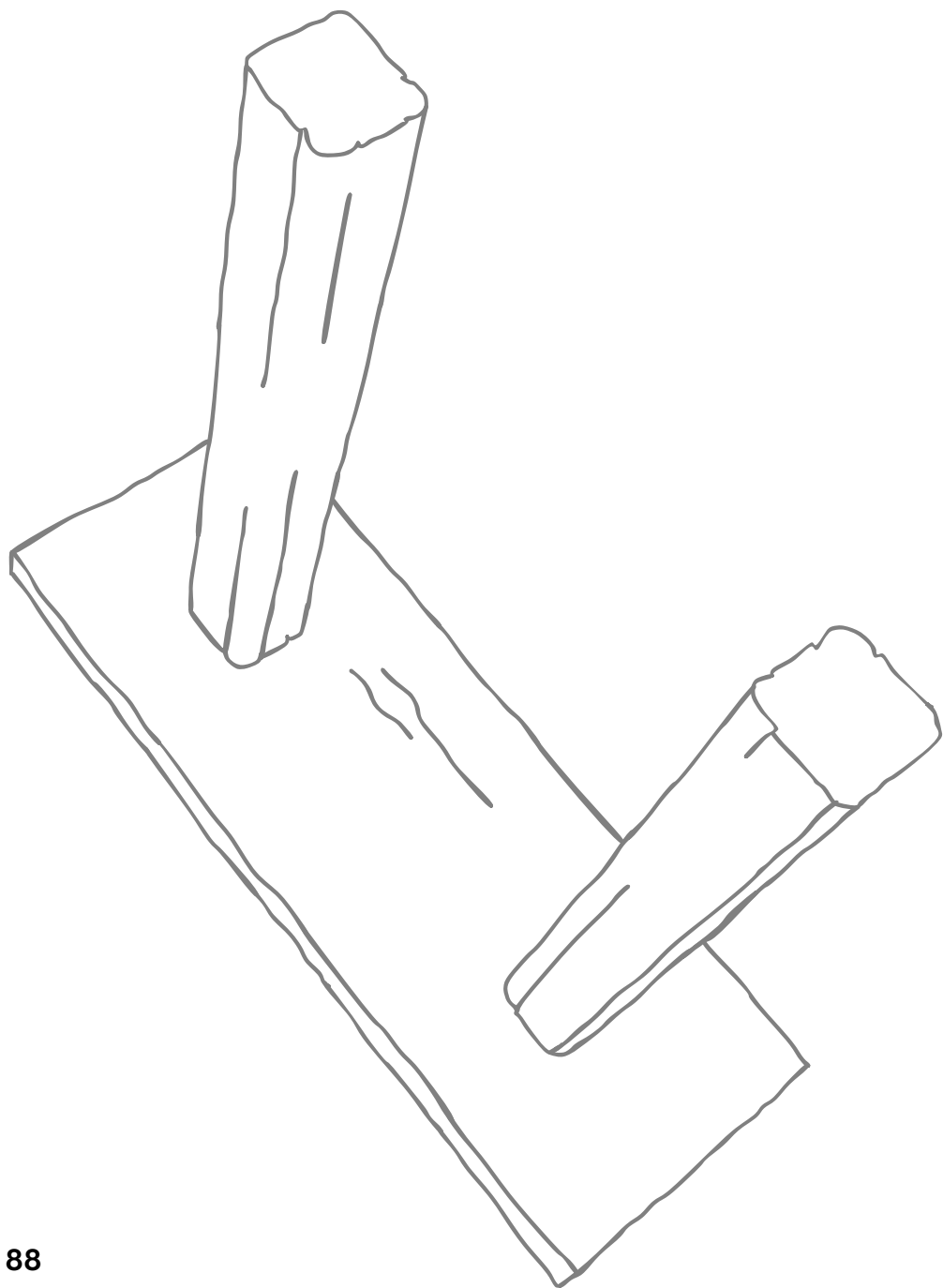

CONCLUSIONS PERSONALS

Afrontar el treball d'aquesta manera m'ha permès assolir els meus objectius. He estat capaç de viure en primera persona un procés lent al seu ritme. He pogut apropar-me de nou a la natura, a la matèria que la forma i m'he banyat de la tranquil·litat que l'envolta, generant de manera sostenible i artesanal resultats artístics. Feia temps que no gaudia tant dedicant tantes hores a una sola cosa. Tenir una data límit d'entrega m'ha fet sentir pressionada a forçar-me a treballar, així i tot, estic tranquil·la perquè considero que això no acaba aquí.

He trobat un mètode de recerca i treball artístic coherent amb allò que soc i penso, i amb els quals puc continuar desenvolupant la meva futura pràctica artística.

De la mateixa manera que quan érem petits, construir una cabana era només l'inici d'un món de possibilitats limitat solament per la creativitat i la imaginació, la fi d'aquest treball final de grau és només l'inici del camí d'exploració i reflexió del meu entorn.

BIBLIOGRAFIA

Bauman, Z. (2003). Modernidad líquida. Fondo de Cultura Económica.

Beriain, J. (2008). Aceleración y tiranía del presente: la metamorfosis en las estructuras temporales de la modernidad. Anthropos Editorial.

Bertrand, B. (2011). La madera, el útil, el gesto: Guía práctica para la fabricación de objetos cotidianos de madera. La Fertilidad de la Tierra Ediciones.

Crespo, J. (2024). Vascular (Guggenheim Bilbao). Caniche.
Han, B. (2012). La sociedad del cansancio. Herder.

Honoré, C. (2006). Elogio de la lentitud: Un movimiento de alcance mundial cuestiona el culto a la velocidad (J. Fibla, Trad.). RBA Libros.

Sennett, R. (2009). El artesano (M. A. Galmarini, Trad.). Anagrama.

Web

Rotondaro, R., Mandrini, M. R., Tomasi, J., Bellmann, L., & Ghezan, N. (2021). Adobe [Scribd]. En Bioarquitectura. Diseño y construcción con tierra (pp. 18-23). Yohana Cicaré.

<https://es.scribd.com/document/541058285/Diseno-y-Construccion-Con-Tierra-Arquitectura-1>

Altres referències

Suports audiovisuals

Barceló, M. (2013). Garrell - El Tarzan d'Argelaguer [Vídeo]. Vimeo.

<https://vimeo.com/72852191>

El Temps de les Arts. (2020, 26 enero). Patricia Dauder, Entrevista [Vídeo]. YouTube.

<https://youtu.be/xXiTDqyEZRU?si=5:igY5ZNGkZyB6-18R>

Fundación BBVA. (2018, 9 abril). Lúa Coderch presenta [Shelter] en el ciclo de exposiciones MULTIVERSO [Vídeo]. YouTube.

<https://youtu.be/cSJAvtPTN8uk?si=lfap1n0sYCCzZwhW>

Juanpere , D., Peiró i Virgili, G., i Vila Rigat, M. (2022, 17 octubre). EL VERNISSATGE II | 4 – El fang, amb Pere Noguera [Vídeo]. YouTube.

<https://youtu.be/u-5cqbc51yQ?si=1ye3Xp8uO-DyH2oE>

Museo Guggenheim Bilbao. (2024, 27 març). June Crespo. Vascular. [Vídeo]. YouTube.

<https://youtu.be/a3LWnxsntSE?si=sWBgGU86FAFQuJnc>

Documents en línia

Estadística del alumnado de formación profesional curso 2021-2022. (s. f.). En Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes.

<https://www.educacionfpydeportes.gob.es/dam/jcr:3fd4f22f-a477-479a-8e9a-b92f5e2344a6/nota-2021-2022.pdf>

Entrades de diccionari

Amassar. (s. d.). A DIEC2. Recuperat 13 de abril de 2024, de [https://dlc.iec.cat/Results?](https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=amassar&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False)

[DecEntradaText=amassar&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False](https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=amassar&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False)

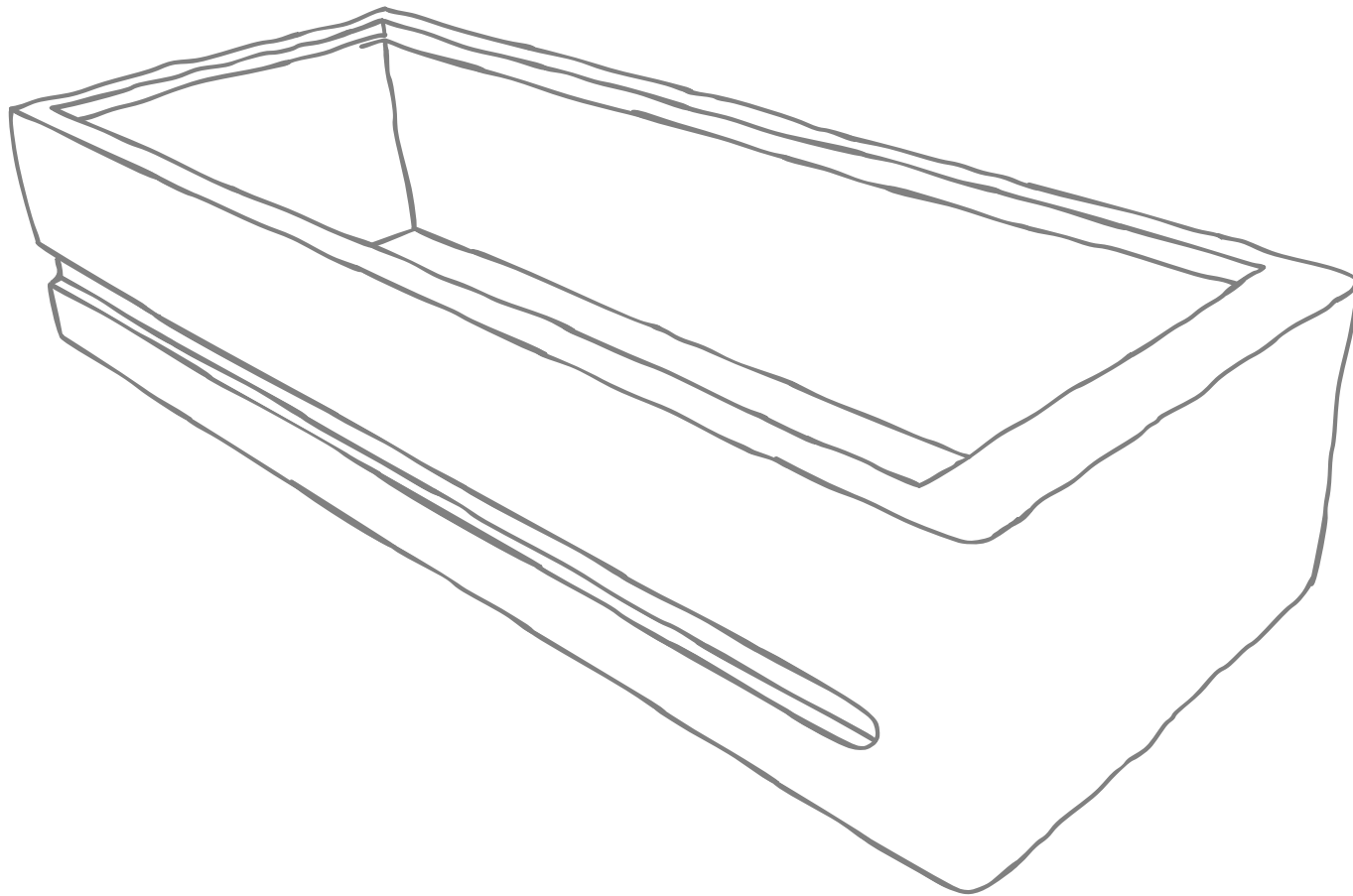
Artesania. (s. d.). A DIEC2. Recuperat 4 de abril de 2024, de [https://dlc.iec.cat/Results?](https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=artesaniamorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False)

[DecEntradaText=artesaniamorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False](https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=artesaniamorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False)

Desitjar. (s. d.). A DIEC 2. Recuperat 4 de abril de 2024, de [https://dlc.iec.cat/Results?](https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=desitjar&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False)

[DecEntradaText=desitjar&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False](https://dlc.iec.cat/Results?DecEntradaText=desitjar&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False)

ANNEX DE REFERÈNCIES DE LES IMATGES

Imatge 1 · Noguera, P. (1979). *Americana* [Clay-covered jacket]. Galeria Bombon, Barcelona, Espanya. <https://www.bombonprojects.com/es/collaborators/pere-noguera/>

Imatge 2 · Smolera. (2005, 11 junio). Les cabanes de Josep Pujiula o El Tarzan d'Argelaguer. Wikimedia Commons. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Josep_Pujiula.JPG

Imatge 3 · Crespo, J. (2022). *Am I an object*. [Resina de polièster y fibra de vidrio y saco de dormir]. Guggenheim Bilbao <https://www.guggenheim-bilbao.eus/exposicion/june-crespo-2024#gallery-6>

Imatge 4 · Coderch, L. (2015). *Shelter*. [Intervención en el espacio]. MUAC <https://muac.unam.mx/exposicion/sala10-lua-coderch>

Imatge 5 · Dauder, P. (2019). *Pasaje* [Color pastel sobre tela]. Patricia Dauder <https://patriciadauder.net/work/passage/>

Imatge 6 · Fortea, Lua (2024). Disposició de la brutícia sobre la superfície durant la neteja d'un tamís.

imatge 7-12 · Fortea, Lua (2024). Procés d'amassat i d'emmotllat de les toves.

Imatge 13 · Fortea, Lua (2024). Resultat de les proves granulomètriques de dos tipus de terra.

Imatge 14 · Fortea, Lua (2024). Document enfangat trobat a la fàbrica de Breda.

Imatge 15 · Fortea, Lua (2024). Procés d'esmicolar l'argila amb maça de fusta.

Imatge 16 · Fortea, Lua (2024). Procés de separar el gra gran d'argila esmicolada amb el tamís.

Imatge 17 · Fortea, Lua (2024). Zona de treball.

Imatge 18 · Fortea, Lua (2024). Procés d'assecat al sol.

Imatge 19 · Fortea, Lua (2024). Procés d'acoblar el mànec a l'aixada.

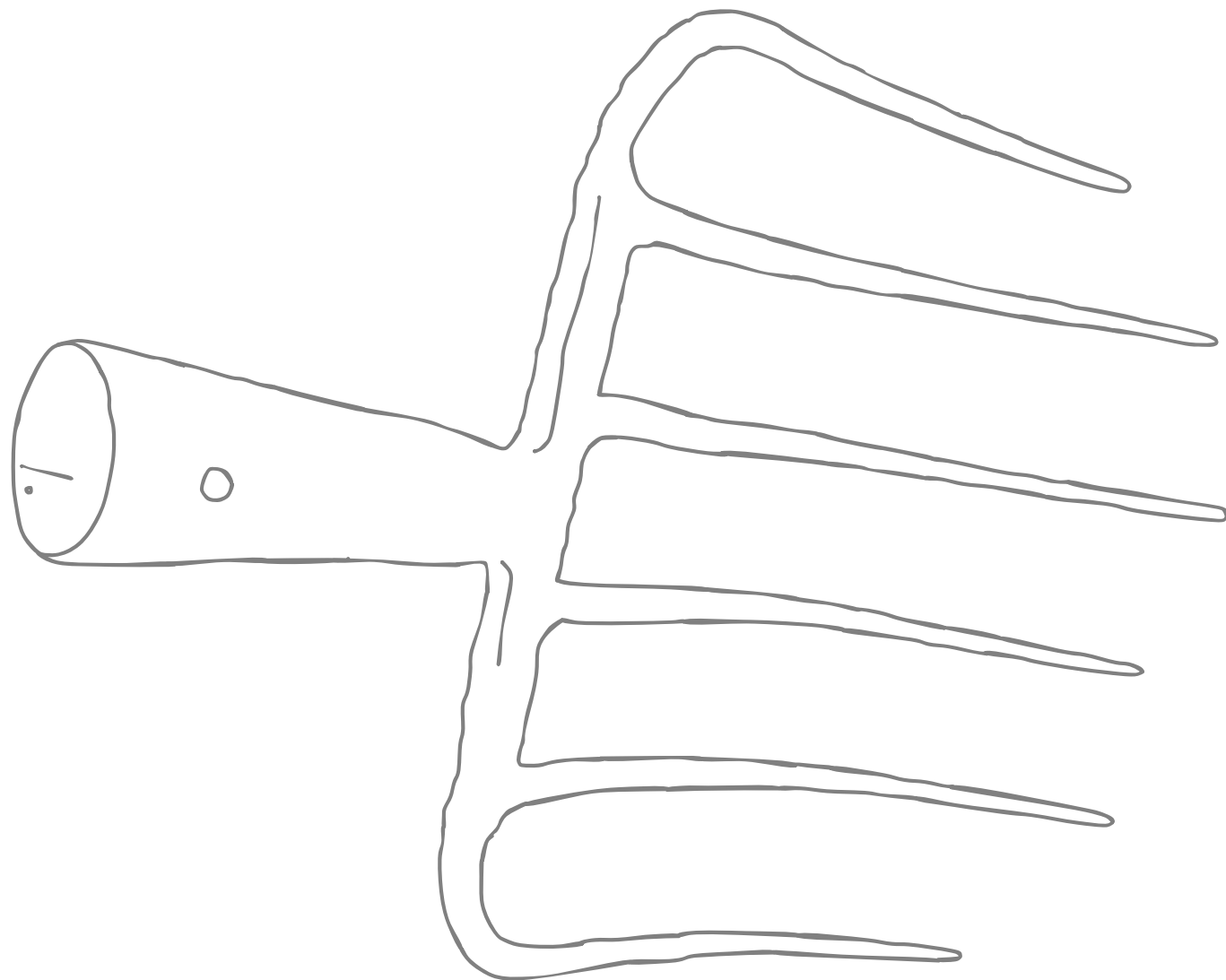
Imatge 20 · Fortea, Lua (2024). Mànec de paleta assecant al sol.

Imatge 21 · Fortea, Lua (2024). Visors.

Imatge 22-23 · Fortea, Lua (2024). *105 minuts, 6 toves*.

Imatge 24 · Fortea, Lua (2024). *L'herència*.

Imatge 25 · Fortea, Lua (2024). *Més pols que mirades*.

INDEX D'IMATGES

IMATGE 1	JOSEP PUJIULA AL BOSC DE “ <i>LES CABANES D’ARGELAGUER</i> ”	16
IMATGE 2	NOGUERA, P. (1979). <i>AMERICANA</i> . [CLAY-COVERED JACKET]	19
IMATGE 3	CRESPO, J. (2022). <i>AM I AN OBJECT</i> . [RESINA DE POLIÈSTER Y FIBRA DE VIDRIO Y SACO DE DORMIR]	22
IMATGE 4	CODERCH, L. (2015). <i>SHELTER</i> . [INTERVENCIÓN EN EL ESPACIO]	24
IMATGE 5	DAUDER, P. (2019). <i>PASAJE</i> . [PASTEL SOBRE TELA]	26
IMATGE 6	DISPOSICIÓ DE LA BRUTÍCIA SOBRE LA SUPERFÍCIE DURANT LA NETEJA D’UN TAMÍS	48
IMATGE 7	RESULTAT DE LES PROVES GRANULOMÈTRIQUES DE DOS TIPUS DE TERRA	59
IMATGE 8	PROCÉS D’AMASSAT I D’EMMOTLLAT DE LES TOVES	61
IMATGES 9-12	PROCÉS D’AMASSAT I D’EMMOTLLAT DE LES TOVES	62
IMATGE 13	PROCÉS D’AMASSAT I D’EMMOTLLAT DE LES TOVES	63
IMATGE 14	DOCUMENT ENFANGAT TROBAT A LA FÀBRICA DE BREDÀ	64
IMATGE 15	PROCÉS D’ESMICOLAR L’ARGILA AMB MAÇA DE FUSTA	65
IMATGE 16	PROCÉS DE SEPARAR EL GRA GRAN D’ARGILA ESMICOLADA AMB EL TAMÍS	65
IMATGE 17	ZONA DE TREBALL	66
IMATGE 18	PROCÉS D’ASSECAT AL SOL	67
IMATGE 19	PROCÉS D’ACOBLLAR EL MÀNEC A L’AIXADA	74
IMATGE 20	MÀNEC DE PALETA ASSECANT AL SOL	74
IMATGE 21	VISORS	79
IMATGES 22-23	<i>105 MINUTS, 6 TOVES</i>	80
IMATGE 24	<i>L’HERÈNCIA</i>	82
IMATGE 25	<i>MÉS POLS QUE MIRADES</i>	83